Dziś w numerze dodatek: SPORT i KULTURA FIZYCZNA

Poniedziałek, 30 grudnia 1935 - Nr. 301 - Cena 15 gr
(Pismo wychodzi w dniu datowania)

Dzień Pomorski

8 stron
Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ BYDGOSKI - GAZETA GDAŃSKA DZIEŃ KOCIEWSKI - DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. — Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filja miejska administracji.
Filja Administracji: Królowej Jadwigi nr. 1214, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. — Konto czekowe P. K. O. 160-315.

Wojna w Abisynji rozgorzała na dobre

Połączone wojska Negusa dążą do okrążenia Makalle

Warszawa, 29. 12. (PAT). Urzędowy komunikat abisyński podał **szczegóły walk o główne miasto prowincji Tembien Addi-Abbi.** Przypuszczenie, wyrażone przez redakcję PAT, iż w danym razie jest mowa o walkach z przed świąt Bożego Narodzenia, potwierdziło się. Źródła francuskie, donosząc z Addis-Abeby o tej bitwie, stoczonej przez wojska Dedżasa Ayelu z Włochami, dodają, że zaciekły bój, **zakończony zdobyciem przez Abisyńczyków Addi-Abbi,** rozpoczął się 22 grudnia, trwał przez cały dzień 23 grudnia, przyczem nadesłane posiłki włoskie **nie mogły opanować sytuacji i pod naporem wojsk abisyńskich cofnęły się.**

Źródła niemieckie, potwierdzając relację o tej bitwie, donoszą, że w samą wigilję, 24 grudnia, **rozgorzała na tym odcinku znowu krwawa walka.** Abisyńczycy i z tej bitwy **wyszli zwycięsko,** posuwając się naprzód w kierunku północnym i północno-zachodnim. Straty po obu stronach są znaczne.

Warszawa, 29. 12. (PAT.) Walki w prowincji Tigre stwarzają wrażenie, że **wojna rozgorzała na dobre.** Ataki abisyńskie na całym froncie Tigre należy uważać za **doniosłe wydarzenie pod względem militarnym.** Na zasadzie ostatnich doniesień sytuacja przedstawia się jak następuje:

Na lewem skrzydle dedżas **Ajelu,** operując na wyżynie Szire, założył bazę operacyjną w Enda Selasi, mając zamiar **uderzenia na Aksum,** które jest ważnym punktem strategicznym oraz religijną stolicą Abisynji. Aktywność **rasa Sejuma** ma na celu **marsz na Aduę.** Dedżas Ajelu Kabeda operuje w rejonie Tembien **na zachód od Makalle** i znajduje się obecnie **na północ od Abbi Addi. Ras Kassa** posuwa się ku Makalle od południa, **oskrzydlając tę miejscowość od wschodu** ze strony miejscowości Womberta.

Ugrupowanie wojsk abisyńskich sprawia wrażenie usiłowania **okrążenia Makalle i odcięcia tej wysuniętej pozycji włoskiej.** Podczas ostatnich walk w prowincji Tigre samoloty włoskie nie były w stanie prowadzić dostatecznie skutecznej akcji, ponieważ **bomby mogły poczynić spustoszenia po obu stronach walczących.** Decydujące walki odbywały się przeważnie **na białą broń.** Rola awjacji bombardującej zaczyna się wyraźnie zmniejszać. Dlatego to lotnictwo włoskie częściej ostrzeliwuje miejscowości **z karabinów maszynowych,** umieszczonych na samolotach, aniżeli bombarduje.

Oficjalny komunikat abisyński donosi o **wspólnej akcji, zakrojonej na wielką skalę** przez rasów **Mulugeta, Sejuma i Kassę** w celu poparcia akcji, rozpoczętej 10 dni temu przez straże przednie, będące pod rozkazami dedżasa Ajelu Kabeda i dedżasa Kassę Sebarta. Celem tej akcji ma być **jednoczesny atak na wojska włoskie** od czoła i z obu skrzydeł. Podstawą operacyjną akcji jest miejscowość **Quoram** w pobliżu jeziora Asziangi, gdzie zainstalował się **abisyński sztab generalny.**

Samoloty włoskie patrolowały obszar na południe od Makalle. Zwiady te mają na celu zbadanie głównych punktów koncentracji wojsk abisyńskich w przededniu oczekiwanej **ofenzywy abisyńskiej.** Na froncie wschodnim i południowym panował całkowity spokój.

Min. Beck wygłosi exposé o polityce zagranicznej

Warszawska prasa wieczorowa donosi:

Dnia 8 stycznia odbędzie się posiedzenie **sejmowej komisji zagranicznej.** Jakkolwiek porządek dzienny obejmuje szereg spraw drugorzędnych, mianowicie ratyfikację umów i konwencyj międzynarodowych, posiedzenie to będzie ważne, gdyż — jak słychać — **wystąpi na niem min. Beck z exposé o położeniu międzynarodowem.**

Min. Beck już raz zapowiadał wygłoszenie exposé na połowę grudnia, ale do tego nie doszło, gdyż musiał w tym czasie wyjechać do Genewy na sesję Rady Ligi i komitetu pięciu.

Klęski żywiołowe srożą się w zachodniej Europie

Zalane miasta i wsie we Francji

Paryż, 29. 12. (PAT). Z różnych stron Francji nadchodzą niepokojące wiadomości o szkodach, jakie wyrządzają **ulewne deszcze i wzbierające rzeki.** W Lyonie naskutek osunięcia się terenów straż pożarna musiała przeprowadzić ewakuację domu, który groził zawaleniem. Na Rodanie po krótkotrwałym spadku poziom wody zaczął się **gwałtownie podnosić.**

W departamentach Drome i Crahede sygnalizują **liczne obsunięcia się rozmokłego terenu,** co doprowadziło m. in. do **zupełnego odcięcia od świata wioski Valdrome.** W Sabaudji obfite opady śnieżne spowodowały **zawalenie się wielu dachów.** W Cherbourgu niektóre dzielnice zostały **zalane wodą.** W Mentonie musiano **ewakuować 30 domów, które grożą zawaleniem.** W okolicach Gap wreszcie powódź wyrządziła znaczne szkody materjalne.

Powódź w Hiszpanji

Madryt, 29. 12. (PAT.) Silne ulewy, trwające w północno-zachodniej części Hiszpanji spowodowały **wylew szeregu rzek.** Komunikacja na szosie pomiędzy Madrytem a Santander **jest przerywana,** podobnie jak komunikacja kolejowa pomiędzy Madrytem a prowincją Galicja, gdzie nastąpiło obsunięcie się ziemi. **Pociąg osobowy wykoleił się w pobliżu stacji Montefurado,** zaś ekspres Lizbona—Madryt **zatrzymano w drodze z powodu podmycia toru.**

Wielka afera bankowa w Szwajcarji

Zurych, 29. 12. (PAT). Bank Zurychski **„Daehwyler et Compagnie"** zawiesił wypłaty. Policja **aresztowała właściciela banku A. Daehwylera i jego syna.** Drugi natomiast syn Dachwylera, Adolf, **zbiegł zagranicę** i jest poszukiwany listami gończemi.

Daehwylerom zarzucają sprzeniewierzenie powierzonych im wkładów w **sumie około miljona franków szw.** Suma ta napewno nie jest ostateczna, gdyż stale wpływają **nowe skargi poszkodowanych klientów.**

Ofiary mrozu

Nowy Jork, 27. 12. (PAT.) Liczba ofiar mrozu w całych Stanach Zjednoczonych doszła do 207.

Państwa śródziemnomorskie spełnią swój obowiązek

wobec paktu Ligi Narodów

Londyn, 29. 12. (PAT). Reuter donosi: Wszystkie państwa śródziemnomorskie nadesłały odpowiedzi na zapytanie W. Brytanji, jak zachowają się w razie konieczności wzajemnej pomocy w myśl paktu Ligi Narodów. Państwa te, a mianowicie: **Francja, Jugosławja, Grecja i Turcja** odpowiedziały, że spełnią obowiązki, wynikające z punktu 3, art. 16 paktu Ligi Narodów w razie **niesprowokowanego napadu na W. Brytanję** na Morzu Śródziemnem. Zobowiązania tego, pisze Reuter, nie należy traktować, jako sankcyj militarnych, które stanowią zupełnie co innego. Ta wzajemna pomoc udzielana będzie w razie czego i na morzu Czerwonem. Odpowiedzi rządów wyżej wymienionych są potwierdzeniem uchwał komitetu koordynacyjnego, powziętych podczas obrad o sankcjach w październiku

Zgon gen. Dupont'a

Paryż, 29. 12. (PAT). Zmarł **gen. Dupont, b. prezydent komisji międzysojuszniczej w Berlinie, następnie wojskowy komisarz W. M. Gdańska oraz szef francuskiej misji wojskowej w Polsce.**

Zofja Nałkowska

laureatką nagrody literackiej

Warszawa, 29. 12. (PAT). W dniu 29 grudnia 1935 r. odbyło się posiedzenie sądu konkursowego nagrody literackiej ministra W. R. i O. P., na którem jednogłośnie **przyznano nagrodę Zofji Nałkowskiej** za całokształt działalności pisarskiej, ze szczególnem uwzględnieniem jej dzieł ostatnich w zakresie dramatu i powieści. **Nagroda wynosi 5000 zł.** Uchwała sądu podlega zatwierdzeniu ministra W. R. i O. P.

Japonja gotowa do wyścigu zbrojeń morskich

Flota japońska powiększy się o 90 okrętów

Według wiadomości z japońskiego ministerstwa marynarki, całkowity program rozbudowy floty przewiduje **budowę 90 okrętów o łącznej pojemności 221 tys. ton, 28 okrętów o pojemności 56 tys. ton jest już gotowe. 40** okrętów znajduje się **w budowie,** przyczem 17 opuściło już stocznię. Budowa pozostałych okrętów rozpoczęta będzie w r. 1936. Japonja więc w znacznej części **wykonała już swój program rozbudowy floty** i na wypadek zerwania konferencji morskiej, przy podjęciu wyścigu zbrojeń, przygotowana będzie do budowy dalszych okrętów.

„Nira" zlikwidowana

Roosevelt podpisał rozporządzenie, które znosi **National Recovery Administration,** t. zw. popularnie **„Nirę".** Cały personel Niry zostaje zwolniony z wyjątkiem nielicznych urzędników, którzy wracają na dawne stanowiska w Board of Trade.

3 ofiary lawiny

Zurych, 29. 12. (PAT). W pobliżu Coire (Szwajc. wsch.) lawina pogrzebała **trzech narciarzy — uczniów z Zurychu.** Zwłoki odnaleziono. W pobliżu Davos lawina zaskoczyła **dwóch braci narciarzy,** jednego 15-letniego i jednego 18 letniego. Młodszy poniósł śmierć.

Dziś w numerze:

Katastrofa kolejowa w Turyngji

Oto pierwsze zdjęcie z katastrofy kolejowej pod Gross-Heringen, gdzie na moście przez Saalę zderzył się pociąg pospieszny z osobowym. Liczba zabitych i rannych wynosi około 100 osób.

Podniosła uroczystość

Ceremonja wręczenia kapelusza kardynalskiego J. E. ks. nuncjuszowi Marmaggi na Zamku

Uroczysta ceremonja **wręczenia J. E. ks. kardynałowi Franciszkowi Marmaggi przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej** biretu kardynalskiego odbędzie się **na Zamku w dniu 4 stycznia 1936 r.** o godzinie 11-tej rano.

Uroczystość tę poprzedzi przybycie do Warszawy w dniu 30 b. m. specjalnie wysłanego z Watykanu członka gwardji szlacheckiej Jego Świątobliwości, **kapitana hr. Pietromarchi,** który w gmachu nuncjatury apostolskiej, w obecności zaproszonych przez ks. nuncjusza osób, **oficjalnie zawiadomi nowego purpurata** o nominacji i doręczy mu pierwszą odznakę godności kardynalskiej, t. j. **czerwoną piuskę.**

W dniu 4 stycznia 1936 r. rano kapitan hr. Pietromarchi w towarzystwie radcy nuncjatury **mgr. Alfreda Pacini,** mianowanego na czas trwania tej misji specjalnej ablegatem papieskim w randze ministra pełnomocnego, złoży na Zamku **„breve" papieskie oraz szkatułkę, zawierającą biret kardynalski.**

Właściwa ceremonja roczpocznie się o godzinie 10 min. 30 rano przybyciem do nuncjatury dyrektora protokułu dyplomatycznego z adjutantem Prezydenta Rzeczypospolitej. Wraz z nimi **ks. nuncjusz uda się pod eskortą szwadronu szwoleżerów z fanfarzystami na Zamek.** Fanfara odegrana zostanie przed gmachem nuncjatury i przed kolumną Zygmunta. Na dziedzińcu zamkowym honory odda **bataljon piechoty ze sztandarem i orkiestrą, która odegra hymn papieski.**

Po kolejnych powitaniach w „Sali Mirowskiej" przez kompanję piechoty, w „Pokoju Oficerskim" przez komendanta miasta, w „Sali Canaletta" przez zastępcę dyrektora protokułu i w „Sali Audjencjonalnej" przez szefa kancelarji cywilnej i szefa gabinetu wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej, pozostanie ks. nuncjusz w „Gabinecie Konferencyjnym", a w „Sali Marmurowej" przyjmie **Pan Prezydent Rzeczypospolitej** w towarzystwie Ministra Spraw Zagranicznych p. **J. Becka,** ks. ablegata **Pacini** w towarzystwie kapitana **hr. Pietromarchi.** Ks. Pacini złoży swe listy uwierzytelniające, wygłaszając przemówienie **po łacinie,** na które Pan Prezydent Rzeczypospolitej odpowie w **języku polskim.**

Następnie w kaplicy zamkowej odprawiona będzie przez ks. biskupa polowego dr. Gawlinę **msza św.** w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej, ks. kardynała Marmaggi'ego, księży kardynałów Kakowskiego i Hlonda, obecnych w Warszawie księży arcybiskupów i biskupów, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, członków Rządu z prezesem rady ministrów na czele, marszałków Sejmu i Senatu, podsekretarzy stanu, szefa sztabu głównego, dowódcy okręgu korpusu, prezydenta m. st. Warszawy, komisarza Rządu na m. st. Warszawę i korpusu dyplomatycznego.

Po zakończeniu nabożeństwa **Pan Prezydent Rzeczypospolitej nałoży biret na głowę Jego Eminencji ks. kardynałowi Marmaggi.** Równocześnie dyrektor protokułu dyplomatycznego narzuci na jego ramiona **płaszcz purpurowy.** Chóry odśpiewają „Te Deum Laudamus".

Następnie w „Sali Asamblowej" odbędzie się **publiczna audjencja Ks. Nuncjusza u Prezydenta Rzeczypospolitej,** podczas której wymienione będą przemówienia, a bezpośrednio po audjencji gościć będzie Pan Prezydent Ks. Nuncjusza na śniadaniu.

Powrót do nuncjatury nastąpi z eskortą szwoleżerów i fanfarzystami, pojazdem Prezydenta Rzeczypospolitej.

Niemiecka Gwiazdka bez Chrystusa

Pogańskie zapędy w prasie niemieckiej

Pod adresem całego szeregu pism niemieckich występuje „Deutsche Allgemeine Zeitung" z zarzutem, że w artykułach, poświęconych znaczeniu **obchodu wigilijnego,** nie wspomniały **ani słowa o Chrystusie ani o chrześcijaństwie.** W formie niedwuznacznej aluzji do kół niemieckich, wrogo usposobionych wobec chrześcijaństwa, „Deutsche Allgemeine Zeitung" pisze, że można podkreślać niemiecki charakter i pochodzenie nocy wigilijnej, ale równocześnie **nie wolno zapominać o tem,** że kanclerz oświadczył na ostatnim kongresie w Norymberdze, iż niema zupełnie zamiaru stwarzać jakiegoś nowego światopoglądu, opartego na przedchrześcijańskiej epoce dziejów niemieckich. (PAT.).

Niezwykły przewrót w twierdzy islamu

Instalacja elektryczna w Mecce

Mekka, dotychczasowy ośrodek i twierdza konserwatyzmu islamskiego, przeżywa zupełny przewrót w swych odwiecznych tradycjach: **meczet czcigodnej Kaaby,** gdzie znajduje się grób Mahometa oraz otaczające budowle otrzymały **elektryczne oświetlenie.** Prądnica oraz instalacje są darem pewnego lekarza hinduskiego.

Do Mekki przybył inżynier egipski, który z ramienia jednego z banków kairskich bada warunki stworzenia towarzystwa wodociągów i elektrowni dla oświetlenia miasta.

Samoloty i bomby w walce z wulkanem

Gigantyczne przedsięwzięcie władz amerykańskich

Z Honolulu donoszą o gigantycznem przedsięwzięciu władz amerykańskich, jedynem w historji świata, którego celem jest zmuszenie wulkanu do milczenia.

Od 21 listopada słynny wulkan Mauna Loa na Hawajach począł wybuchać. Erupcje z dnia na dzień stawały się silniejsze i ostatnio strumień lawy szerokości 70 metrów poważnie zagroził wielkiej tamie i elektrowni miasta Hilo.

Człowiek postanowił ujarzmić największe i najgroźniejsze zjawisko natury — wulkan.

Z Honolulu wystartowała eskadra ciężkich wojskowych samolotów bombowych. Jeden z samolotów zrzucił 10 sześćsetfuntowych bomb na strumień lawy, aby skierować go w inną stronę, gdzie nie może wyrządzić większych szkód.

Cztery samoloty w obawie zatrucia gazami wulkanicznemi, na wielkich wysokościach, zarzuciły bombami sam krater. Trzeba przytem zaznaczyć, że Mauna Loa mierzy zgórą 4.000 metrów.

Akcja bombardowania krateru ma być kontynuowana tak długo, aż poszarpane przez wybuchy zbocza zapchają krater i w ten sposób ustaną dalsze wybuchy, bądź też, aż zrobiony będzie wyłom w zboczach krateru, przez który lawa mogłaby odpływać w okolice niezamieszkałe.

Skutek bombardowania będzie można zaobserwować dopiero po upływie kilku dni.

Dwa miljony dolarów pożyczki na słowo

Niebywałem zaufaniem cieszył się oszust Insull

Podczas procesu banku Rapid Transit Company, którego prezydentem był swojego czasu **Samuel Insull,** wyszły na jaw **zupełnie niezwykłe w świecie finansowym stosunki,** wykazujące dobitnie, **jakiem olbrzymiem zaufaniem i jakiemi niesłychanemi wpływami cieszył się ów były miljoner.**

Wiceprezydent banku zeznał pod przysięgą, że banki chicagowskie **pożyczały Insullowi ogromne sumy,** dochodzące czasem do 2 miljonów dolarów, **na słowo** — bez żadnego weksla lub pisanego zobowiązania. Bankier ów oświadczył, że nie było w tem nic dziwnego, gdyż wszyscy znali olbrzymie środki, któremi rozporządzał Insull, oraz jego nieposzlakowaną uczciwość.

Przymus służby pracy dla kobiet w Niemczech

Przywódca kadr pracy Hierl w swem orędziu noworocznem zapowiada, iż w roku 1936 **nastąpi wprowadzenie** w życie **przymusu służby pracy dla kobiet niemieckich,** a istniejące obecnie dobrowolne kadry pracy dla kobiet zamienione zostaną **na obowiązkowe** i odpowiadać będą swym charakterem kadrom pracy dla mężczyzn.

Bata powiększa kapitał zakładowy

Towarzystwo Akcyjne „Bata" w Zlinie zwołuje walne zgromadzenie akcjonarjuszów w celu powiększenia kapitału zakładowego z funduszów stabilizacyjnych. Dotychczasowy kapitał, który wynosi 175.4 miljonów koron czeskich, będzie powiększony do 500 miljonów koron przez przelanie 324.6 miljonów koron z funduszu stabilizacyjnego.

Półtora roku więzienia za miłość z żydówką

Berliński sąd krajowy skazał Niemca aryjczyka Klaffke na półtora roku więzienia za utrzymywanie stosunków z Żydówką, u której oskarżony mieszkał jako sublokator.

W kilku wierszach

Polskie „Towarzystwo Promienistych" w Pittsburgu uchwaliło rezolucję, protestującą przeciwko prześladowaniu Polaków za Olzą.

* * *

Konferencja polskich klubów politycznych stolicy stanu nowojorskiego żąda nadania jednemu z budujących się kontrtorpedowców amerykańskich nazwiska gen. Kazimierza Pułaskiego.

* * *

Liczba ofiar ludzkich w nawiedzionych przez mrozy w Stanach wynosi już 235 osób.

* * *

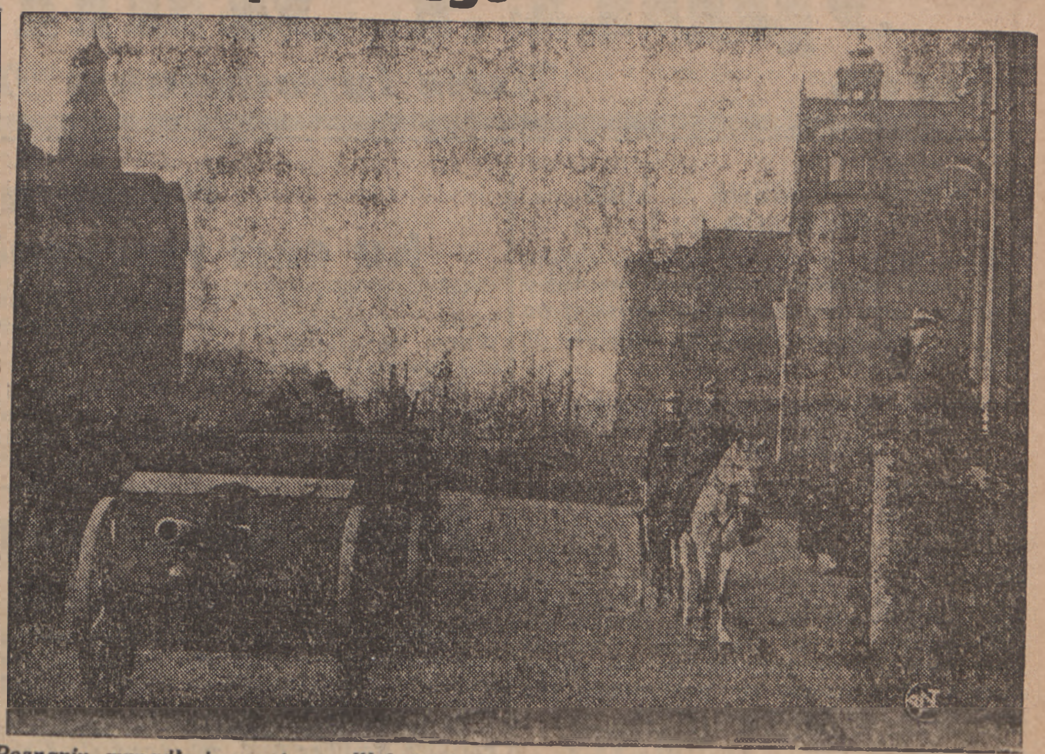
Z całej Francji nadchodzą alarmujące depesze o szkodach, wyrządzonych przez wichry i burze. Szczególnie duże spustoszenia wyrządziły burze morskie na wybrzeżach Bretanji i Wandei. Wylew Rodanu zagraża dwum departamentom.

* * *

Stary rewolucjonista chiński gen. Haufan-ting, szef sztabu pierwszej armji, dokonał samobójstwa, rzucając się na swój miecz przed mauzoleum Sun - Jat - Sena, aby zbudzić ducha uporu przeciwko polityce japońskiej.

Rocznica powstania wielkopolskiego

Uroczystości 17-tej rocznicy powstania wielkopolskiego, które odbyły się w piątek 27-go bm. w Poznaniu, wypadły imponująco. W kościele farnym w Poznaniu, odbyło się nabożeństwo za poległych powstańców wielkopolskich, na którem obecny był Wódz Naczelny gen. Rydz-Smigły (zdjęcie 1). Na placu Wolności odbyła się defilada przed Wodzem Naczelnym (zdjęcie 2) w obecności 25-ciu tysięcy b. powstańców wielkopolskich

Ultima ratio

Naród polski tworzy swoją kulturę wojskową

„Kultura, zamożność, najbardziej humanitarne urządzenia, tak długo mają swoją wartość i znaczenie, jak długo u granic stoi silne wojsko."

(Z przemówienia Gen. Insp. Sił Zbrojnych gen. E. Rydza-Śmigłego w Poznaniu).

Historja Polski uwiązana jest nienaruszalnie z

dziełem rycerskiem.

Od Mieszka I i rozpraw z Geronem — aż po ostatni czas ogromnej pracy Józefa Piłsudskiego — ciągnie się nieprzerwanie tradycja rycerskiej sprawy. Polska nie konjunkturom i nie protekcjom, czy układom zawdzięczała swą wielkość w XVI stuleciu, — nie z utratą konjunktury też związał się jej upadek.

W jednym i drugim wypadku wytyczały szlak dziejów:

silne ramię rycerskie kierowane mądrością wodzów,

lub osłabienie tego ramienia. Polska tak długo nie stała się łupem przechodniów, jak długo husarskie chorągwie, piechota łanowa groziły odporem, mocą i sprawnością. Bujnie i szeroko krzewiła się kultura polska w XV i XVI stuleciu, rozsławiało się imię polskiej nauki, kształtowała się sztuka, dopóki zapędy wschodu, północy, czy zachodu powstrzymywane były szykami obronnemi

Chodkiewiczów, Żółkiewskich, Koniecpolskich.

Ale wspaniałe pomysły dźwigania nauki i sztuki polskiej w XVIII-ym wieku, usilne starania ostatniego króla polskiego dla wzmożenia walorów kultury polskiej w niwecz się obróciły, gdy siły zbrojne Polski stopniały do 18 tysięcy żołnierza.

W wypracowaniu naszej kultury państwowej brakło dziedziny bodaj najważniejszej i warunkującej niezależność i rozwój tej kultury —

brakło nam kultury wojskowej państwa.

Nie narodu, który chciał i mógł — lecz Państwa, które było słabe w ustroju i w ramieniu. Wielkie wojny wygrywaliśmy prawie zawsze szczupłemi siłami. Z dumą cytowaliśmy w szkołach różnicę cyfr naszych sił i sił wrogich:

pod Kirholmem, Kłuszynem, Chocimem.

Ale czy z tych cyfr dobyliśmy prawdę istotną życia naszego Państwa. Czyż nie narzucało się samo przez się przekonanie, że dla sprawy bezpieczeństwa i przyszłości nie umieliśmy wykrzesać z siebie poczucia trwałych obowiązków, że zawsze okazywaliśmy szczupłą stosunkowo grupę obywateli na troskę o całość i niepodległość Rzeczypospolitej.

Na szczęście ten stosunek do obowiązku obronności Państwa należy do bezpowrotnej przeszłości.

Wielka, całego życia praca Józefa Piłsudskiego,

Jego uparta wiara i entuzjazm dla idei wojska — przeniknęły całe społeczeństwo. Przeniknęły całe współczesne pokolenie, przekazując najmłodszym w narodzie potrzebę tworzenia kultury wojskowej.

Śmiało można powiedzieć, że

dziś niema już obywatela, dla któregoby troska o siłę obronną Państwa była obojętną.

Nie przyszło to łatwo. **„Wśród rozprzężenia wznosić musimy budowę siły zbrojnej Polski dla obrony jej granic, dla zabezpieczenia nieograniczonej przez nikogo obcego swobody urządzenia się we własnym już domu. Niełatwe to zadanie, niełatwa to praca! A jednak dokonać jej musimy wbrew wszystkiemu na świecie, wbrew przedewszystkiem naszym nałogom i przyzwyczajeniom, wyniesionym z czasów służby u obcych".** Tak ujmował tę pracę Naczelny Wódz Józef Piłsudski w rozkazie noworocznym do wojska w r. 1919/20 r.

Zarówno z ducha wskazań Twórcy Państwa naszego, jak i na podstawie naszego najgłębszego przekonania stwierdzić należy, że ten

odrodzony kult dla wojska, dla pracy rycerskiej

— nie wynika z zamysłów zaborczych, — armja polska posiada charakter wybitnie obronny, ale w obronności swej musi być nieustępliwą. **„Bez tego wojska, jeśli tego wojska niema, najpiękniejsze zdobycze ducha ludzkiego, najlepsze urządzenia, stają się łupem przechodnia zbrojnego, który brutalną stopą najeźdźcy wdeptuje je w błoto",** — powiedział z prostą szczerością spadkobierca pracy wojskowej Józefa Piłsudskiego obecny Naczelny Wódz, gen. E. Rydz-Śmigły.

Oto jest

cel naszego zbrojnego ramienia,

oto treść kultu społeczeństwa dla wojska. Ziemia polska nie może być i nie będzie bramą przechodnią dla zbrojnych przemarszów. Spokój i niezależność narodu gwarantujemy siłą, bowiem doświadczenie nas nauczyło, że losy narodów traktowane są w gładkich słowach dyplomatycznych, lecz decydowane siłą!

Olbrzymi entuzjazm, jakiego świadkiem był cały kraj, entuzjazm, z jakim powitano

obecność i mowę gen. Rydza-Śmigłego w Poznaniu,

potwierdza raz jeszcze, iż braki naszej kultury państwowej uzupełniamy szybko i rzetelnie, że zbudowane trudem Józefa Piłsudskiego fundamenty kultury wojskowej, znajdują trwałą i powszechnie realizowaną rozbudowę w duszach miljonowych rzesz polskich obywateli — i to bez różnicy przekonań.

L. T.

Powrót lekarzy polskich z wyprawy naukowej

Trzy lata wśród ludów Azji

Do Gdyni przybyli dwaj doktorzy medycyny **Józef Wielawski i Witold Winiarz,** którzy w czerwcu 1932 r. wyjechali z Polski **do Azji,** celem przeprowadzenia studjów nad chorobami umysłowemi i nerwowemi na tamtym terenie. Drogę odbywali przez Rumunję, Turcję do Persji, gdzie w miejscowości Szyraz otworzyli prywatny szpital, poczem udali się do Indji przez cesarstwo Iranu i niebezpieczną pustynię Beludżystanu. Po pięciomiesięcznym pobycie w Indjach poświęconym badaniom zwyczajów i wierzeń tubylców jak również studjom nad zasadami starej medycyny indyjskiej i systemami filozoficzno-religijnemi lekarze udali się przez Cejlon, półwysep Malajski i Indochiny do Chin, gdzie po kilkunastu tygodniach pracy w szpitalach chińskich w Szanghaju i Suczau zostali zaproszeni przez rząd republiki chińskiej na stanowiska doradców lekarskich w Nankinie. Niezależnie od pracy, podróżni kontynuowali studja chorób nerwowych u ludności chińskiej. Pacjentem ich był również Panchen Lama III „żywy Budda", ówczesny pretendent do objęcia władzy w Tybecie, po zmarłym Dalaj Lamie. Po niemal dwuletnim pobycie w Chinach, lekarze udali się do Japonji, gdzie szczególnie zainteresowali się wymierającem plemieniem Ainusów, przedhistorycznych mieszkańców Japonji, gdzie występuje ciekawa i niezbadana dotychczas choroba umysłowa. Z Yokohamy lekarze wyjechali do Stanów Zjednoczonych, wygłaszając w Ameryce szereg popularnych jak również naukowych odczytów. Po ośmiomiesięcznym pobycie w Ameryce lekarze wrócili na m. s. „Piłsudski" do kraju, gdzie będą opracowywać obfity materjał obserwacyjny zebrany w czasie podróży.

W końcu stycznia

zakończona zostanie zniżka taryfy kolejowej

Ministerstwo Komunikacji rozpoczęło już realizować **zniżki taryfy kolejowej na przewóz towarów.** Zniżki te, zapoczątkowane już z dniem 15 b. m. będą wprowadzane stopniowo w życie do końca stycznia r. 1936.

Z już wprowadzonych zniżek taryfowych należy wymienić 14 procentową zniżkę od przewozu cukru, 29 proc. od przewozu nafty świetlnej i 10 proc. od przewozu surowej ropy. Przewóz węgla kamiennego otrzymał przeciętną zniżkę taryfy o 19 proc., a w tem węgiel górnośląski i dąbrowiecki 16 proc. ogólnie, a na Kresy Wschodnie 31 proc. i **na północny obszar Pomorza — 25 proc.** Dla miału węglowego ogólna zniżka taryf kolejowych wynosi 16 proc. a na Kresy Wschodnie — 34 i **23 na Pomorze.**

Również ogłoszone będą **zniżki taryf kolejowych na przewóz surowców i wytworów przemysłu hutniczego,** a mianowicie na rudę żelazną krajową w granicach od 10 do 30 proc., żelazo handlowe o 12,5 proc., rury stalowe o 12,5 proc. i złom żelazny o 12,5 proc. do 42 proc. Jednocześnie wejdą w życie zniżki taryf na przewóz ryb świeżych i wędzonych, słodkowodnych i **morskich** w wysokości około 20 proc. Pozatem dla drobnych przesyłek ryb przewożonych pociągami osobowemi będzie obniżona dopłata za użycie pociągu osobowego z 25 proc. do 10 proc. Taryfa na przewóz zwierząt domowych żywych i ptactwa domowego będzie obniżona w sposób wydatny, gdyż zniżka będzie się rozpoczynała od 30 proc. i będzie pogłębiona na dalsze odległości.

Pozatem w najbliższym czasie będą przeprowadzone **dalsze zniżki taryfowe,** które obejmą następujące towary: drewno opałowe nieobrobione i obrobione, kopalniaki, papierówkę i wiklinę w rozmiarach około 30 proc., zboża i strączkowe od 10 do 20 proc., przetwory zbożowe od 20 do 30 proc., ziemniaki świeże — 25 proc., buraki cukrowe 15 proc., owoce świeże 10 proc., warzywa świeże i grzyby — 30 do 50 proc., pasze treściwe i objętościowe około 30 proc., melasa — 25 proc., surowce włókiennicze jak len, konopie i wełna około 30 proc., skóry surowe — 30 proc., sól jadalna — 10 proc., sól przemysłowa i bydlęca — 30 proc., cement około 12 proc., wapno około 10 proc., cegła z gliny około 6 proc., cegła cementowa i betonowa około 15 proc., cegła ogniotrwała około 30 proc., maszyny rolnicze w przesyłkach drobnych około 20 proc. i t. p.

Amnestja dopiero po Nowym Roku

Agencja „Iskra" dowiaduje się z kół poinformowanych, iż nie należy się spodziewać oficjalnego ogłoszenia ustawy amnestyjnej przed dn. 1 stycznia 1936 r.

Monety srebrne i bilon

Obieg polskich monet srebrnych i bilonu wynosił w dniu 20 grudnia (w milj. zł — w nawiasie obieg w dniu 10 grudnia) ogółem 379,1 (395,6), w tem monety srebrne 298,0 (311,4), bilon niklowy i bronzowy 81,1 (84,2).

Sport i Kultura Fizyczna

Nr 65 — Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy — Rok VI

Warta przegrywa w Lens z Emigracją 2:1

Lens, 29. 12. (PAT). W niedzielę odbyło się w Lens **rewanżowe** spotkanie pomiędzy Wartą a reprezentacją emigracji polskiej we Francji. Zwyciężyła drużyna emigracji w stosunku 2:1 (2:1).

Mecze piłkarskie na Śląsku

Awantury na boisku

Katowice 29. 12. (PAT). W niedzielę K. S. Dąb rozegrał towarzyskie spotkanie z I. F. C. Katowice. Przy stanie meczu 4:2 dla I. F. C. **sędzia,** który **nie umiał opanować sytuacji** i szeregu wykroczeń ze strony zawodników, **dopuścił do formalnej bijatyki między zawodnikami** obu drużyn, poczem podyktował rzut karny dla Dębu. Wówczas **zawodnicy IFC opuścili boisko. Po meczu zaczęła awanturować się publiczność,** tak że musiała interwenjować policja.

O mistrzostwo Ligi Śląskiej

Katowice 29. 12. (PAT). Na Śląsku odbył się w niedzielę jeden tylko mecz o mistrzostwo Ligi Śląskiej, mianowicie w Knurowie „Concordia" pokonała Wawel z Nowej Wsi w stosunku 3:2 (2:1).

Dzięki zwycięstwu temu „Concordia" wysunęła się na 5-te miejsce w tabeli Ligi Śląskiej.

Zapowiedziany na niedzielę drugi mecz o mistrzostwo Ligi w Lipinach pomiędzy Naprzodem a Amatorskim K. S. Chorzów zgromadził 4 tys. widzów. W ostatniej chwili zadecydowano, że mecz będzie miał charakter towarzyski ze względu na fatalne warunki terenowe. Grano w skróconym czasie 2 razy po 30 min. Wynik remisowy 2:2 (1:1). Lepszą formę wykazał AKS.

Ożywione święta piłkarzy austrjackich

(t) **Wiedeń** (PAT), W czasie ubiegłych świąt piłkarskie drużyny austrjackie rozegrały zagranicą szereg meczów, a mianowicie: w **Zurichu** Vienna pokonała zespół Grąshoppers w stosunku 4:1.

Na wyspie Malcie wiedeńska Admira wygrała z miejscowym zespołem Royal Navy 10:1.

W Algierze wiedeński Rapid pokonał miejscowy Universiter 3:1.

W Capablance Hakoah wiedeński pokonał reprezentację Capablanki 3:0.

W Luxemburgu wiedeński Libertas pokonał zespół Esch 6:2 a następnego dnia równie w Luxemburgu zwyciężył miejscową Sporę 3:2.

Polscy jeźdźcy w Berlinie

W dniach 24 stycznia — 2 luty 1936 r., w nowootwartej berlińskiej hali krytej odbędą się międzynarodowe zawody konne.

Na zawody te zaproszony został m. in. Polski Związek Jeździecki, który zamierza wysłać do Berlina ekipę, złożoną przypuszczalnie z czterech zawodników.

Czołowi jeźdźcy nasi trenują obecnie na specjalnym kursie w Centrum Wyszkolenia Kawalerji w Grudziądzu i tam nastąpi wybór zawodników do ekipy na Berlin.

Ponadto na zawody do Berlina wybiera się podpułkownik w stanie spoczynku Karol Rómmel.

Kurs żeglarstwa lodowego w Wilnie

Przed paru dniami odbył się w Wilnie pierwszy w Polsce teoretyczny kurs żeglarstwa lodowego, zorganizowany przez A. Z. M. w Wilnie.

Kurs miał za zadanie przygotować kandydatów na obóz żeglarstwa lodowego, który rozpocznie się 3 stycznia nad Naroczą. Program odbytego kursu obejmował historję, budowę ślizgów i zasady żaglowania. Kurs ukończyło 12 uczestników.

Zaznaczyć wypada, że Akademicki Związek Morski obok Klubu Żeglarskiego w Chojnicach jest jedną z pierwszych organizacyj, uprawiających w Polsce żeglarstwo ślizgowe.

Marsz narciarski ku czci Marszałka Piłsudskiego

W dniu 22 i 23 lutego odbędzie się na trasie Podbrodzie — Zułow, Podbrodzie — Wilno, dwuetapowy marsz narciarski ku czci Marszałka Piłsudskiego.

Marsz odbędzie się w 2-ch etapach: 1) Podbrodzie — Zułów — Podbrodzie 25 km, 2) Podbrodzie — Wilno 52 km i będzie miał charakter drużynowy, przyczem każda drużyna składać się winna z 4-ch narciarzy. Zmiany zawodników w czasie marszu są niedopuszczalne.

Wszystkie drużyny muszą brać udział w strzelaniu, które dokonane będzie pierwszego dnia w Zułowie. W marszu startować będą zespoły wojskowe, P. W., organizacyj i związków sportowych.

Polscy hokeiści zwyciężają Niemców 4:2

lecz ulegają Szwedom 2:3

Berlin, 29. 12. (PAT). W piątek wieczorem odbyły się w Berlinie dalsze międzynarodowe mecze hokejowe z udziałem polskich hokeistów.

Pierwszy mecz pomiędzy reprezentacją Polski a Berliner S. C. zakończył się zasłużonem zwycięstwem polskich hokeistów w stosunku 4:2 (0:0, 4:1, 0:1).

Polacy mieli znaczną przewagę zwłaszcza w drugiej fazie gry. W trzeciej tercji Polacy mając zapewnione zwycięstwo nie wysilali się na podwyższenie wyniku.

Bramki dla zwycięzców zdobyli kolejno: Wołkowski, Ludwiczak, Marchewczyk i znowu Wołkowski.

Drugi mecz pomiędzy **L. T. C. Praga, a Goethą ze Sztokholmu wygrali Czesi wysoko 7:3** (4:1, 1:1, 2:1).

Berlin, 29. 12. (PAT). W ostatnim dniu międzynarodowego czwórmeczu hokeja lodowego w Berlinie rozegrano w sobotę wieczorem mecz między reprezentacyjnym zespołem Polski a klubową drużyną sztokholmską, Goeta.

Zwyciężyła drużyna szwedzka w stosunku 3:2 (0:1, 2:1, 1:0). **Gra była bardzo ładna,** a walka — pełna temperamentu. Zwycięstwo Szwedów zasłużone, gdyż górowali oni nieco nad polskim zespołem pod względem techniki i szybkości.

Bramki dla Polaków zdobyli: Kowalski i Zieliński.

Pięściarze „Warty" pokonali „Polonję" 9:7

Warszawa 29. 12. (PAT). W niedzielę rozegrano tu towarzyski mecz bokserski pomiędzy mistrzem Polski poznańską „Wartą", a stołeczną „Polonją". Mecz zakończył się zwycięstwem „Warty" 9:7.

Występ drużynowego mistrza Polski nie wypadł zbyt udatnie. Zawiedli nawet najpewniejsi pięściarze, jak Kajnar, Sipiński i Szymura.

W wadze muszej stylowo walczący Koziołek (W) dwukrotnie posłał na deski Krysiaka i wygrał wysoko na punkty.

W wadze koguciej Sobkowiak po pięknej walce, w której miał przewagę przez wszystkie rundy pokonał wysoko na punkty Wejmana.

W wadze piórkowej po bardzo ciężkiej walce zwyciężył zasłużenie, choć nieznacznie Małecki (P), bijąc na punkty Vogta.

W wadze lekkiej wskutek nadwagi Kajnara (W) Łukasiewicz zdobył dwa punkty walkowerem. W walce towarzyskiej nieczysto walczący Kajnar uzyskał nieznaczne zwycięstwo. Decyzję sędziów widownia przyjęła gwizdaniem.

W półśredniej walkę na bardzo niskim poziomie stoczyli Sipiński i Janczak. Bokser Warty zawiódł całkowicie. Zwyciężył na punkty Janczak.

W średniej Kruszyna osiągnął wynik remisowy z Fabisiakiem.

W półciężkiej Szymura (W) zwyciężył na punkty Posmyka.

W wadze ciężkiej doskonale wypadł Karpiński (P), który ma właściwie wagę półciężką i mimo to w pięknym stylu pokonał Sowińskiego, posyłając go dwukrotnie na deski. Widzów dwa tysiące.

Konkurs skoków narciarskich w Rabce i Nowym Targu

W piątek odbył się w Rabce konkurs skoków młodzieży na skoczni obok kaplicy zdrojowej. Mimo ostatniej odwilży, spowodowanej wiatrem halnym, warunki śnieżne były dobre.

Pierwsze miejsce w konkursie zajął Szarawarski, drugi Pędzimąż — 3 Czerwiec.

W Nowym Targu odbył się również w piątek konkurs skoków na Kowańcu, zorganizowany przez miejscowy KS Strzelec. Mimo odwilży — warunki śnieżne na skoczni utrzymały się dobrze i pozwoliły na przeprowadzenie zawodów.

W konkursie startowało 14 zawodników. Zwyciężył Kazimierz Bednarski, KS Podhale, mając najdłuższy skok 31 i pół metr., 2) Bryniczka Michał (Sokół), 3) Bednarski Stanisław KS Podhale.

Z pod znaku przygotowań olimpijskich

SOKOLI POMORSCY W OBOZIE PRZEDOLIMPIJSKIM.

Naczelnictwo Związku Tow. Gimn. Sokół w Polsce wyznaczyło do obozu przedolimpijskiego gimnastycznego: Drespównę z Gdyni oraz Bettynę i Grudzińskiego z Bydgoszczy, którzy reprezentować będą w obozie Sokół pomorski. Kurs rozpoczął się w dniu 27 br. w C. I. W. F. w Warszawie.

EKSPEDYCJA HISZPAŃSKA.

Rząd hiszpański zdecydował definitywnie udzielić specjalnej subwencji dla przygotowania i wysłania swojej ekspedycji olimpijskiej do Berlina.

HOKEIŚCI AMERYKAŃSCY NA OLIMPIADZIE.

Komitet Olimpijski Stanów Zjednocz. zdecydował, że olimpijska drużyna amerykańska w hokeju lodowym składać się będzie z 13 graczy, z których 8-u jest członkami Bostońskiego teamu olimpijskiego, a pozostałych pięciu — z Nowego Jorku.

W dniu 2 stycznia na pokładzie „Manhattan" hokeiści amerykańscy odpłyną do Europy.

WZORY OLIMPIJSKICH KAJAKÓW WYŚCIGOWYCH.

Małopolsko-śląski okręg Kajakowy w Krakowie otrzymał od Szwedzkiego Związku Kajakowego wzory najnowszych olimpijskich kajaków wyścigowych — jedynek i dwójek.

Wzory te w cenie po zł. 5 są do nabycia w komisji zawodów.

Ponadto komisja zawodów wspomnianego okręgu otrzymała od niemieckiego Związku Kajakowego wzór czwórki, który będzie do nabycia, poczynając od 15 stycznia w komisji zawodów w Krakowie, w cenie zł. 10 za egzemplarz.

Wiener EV. zwycięża reprezentację hokejową Śląska 4:0 (0:0, 2:0, 2:0)

Wczoraj na sztucznem lodowisku w Katowicach odbyto interesujący mecz hokejowy między wiedeńskim zespołem Wiener E. V. a reprezentacją Śląska. Drużyna wiedeńska wystąpiła w najsilniejszym składzie z sławnym bramkarzem Weiss'em na czele.

Zwycięstwo wiedeńczyków jest w pełni zasłużone, gdyż byli oni zespołem bezwzględnie lepszym.

Reprezentacja Śląska poczyniła ostatnio wielkie postępy i kilkakrotnie niebezpiecznie atakowała.

W poniedziałek odbędzie się spotkanie rewanżowe, do którego reprezentacja Śląska wystąpi wzmocniona napadem krakowskim w składzie Marchewczyk, Wołkowski, Kowalski.

Goście po meczach w Katowicach udają się na turniej krynicki.

Nowa pływalnia w Warszawie

W dniu 19 stycznia 1936 r. odbędzie się uroczyste otwarcie pływalni krytej w gmachu Polskiej YMCA w Warszawie.

Tor łyżwiarski w Pucku

W Pucku dokonano niwelacji terenu nad zatoką. Na terenie tym powstanie wielki tor łyżwiarski, który stanowić będzie zaczątek projektowanego w Pucku wielkiego ośrodka sportów zimowych i żeglarstwa lodowego na zatoce.

Co każdego narciarza zaciekawi!

Pierwsze w dobie współczesnej zawody narciarskie odbyły się w r. 1843 w miejscowości Tromso (Norwegja).

W Szwecji pierwsze zawody narciarskie odbyły się w roku 1877 w Sundval, a w Europie środkowej — w r. 1893 w Mürzuschlag.

* * *

Największym narciarskim wyczynem w ostatniem stuleciu była niewątpliwie wyprawa przez Grenlandję w r. 1888. Wówczas w ciągu 40 dni norweski badacz polarny Nansen przebył dystans 560 klm. przy różnicy poziomów 2,700 m. W r. 1891 ukazała się jego książka „Na nartach przez Grenlandję", która dała narciarstwu w środkowej Europie początek wielkiego rozmachu.

* * *

Najstarszym historycznie dziełem o narciarstwie jest książka Magnusa p. t. „Historja narodów nordyckich", wydana w r. 1555. W książce tej biskup z Upsali skreślił obszerny szkic o używaniu w północnej Szwecji przez Lapończyków „butów śniegowych" — nart.

* * *

Oficjalnych narciarskich mistrzostw świata niema, za takie możnaby jedynie uważać Olimpjadę. Natomiast oficjalnemi narciarskiemi mistrzostwami Europy są doroczne zawody F. I. S. (Federation Internationale de Ski.)

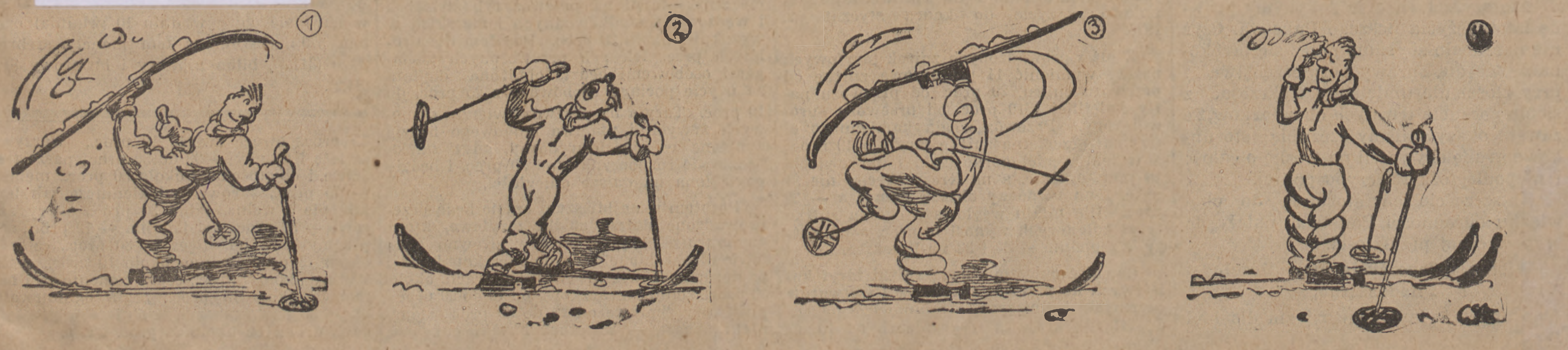
* * *

Za największą skocznię narciarską świata, uważa się w tej chwili skocznię w Planicy w Jugosławji. Rekordzistą tej skoczni jest Norweg Olaf Ulland, który osiągnął odległość 101 i pół metra w skoku ustanym i 103 mtr. w skoku z „podpórką". W budowie jest obecnie nowa skocznia w Rena (Norwegja), na której według teoretycznych obliczeń będą możliwe jeszcze dłuższe skoki.

* * *

Największa szybkość w zjeździe narciarskim wynosi 136,3 klm. na godzinę. Osiągnięto ją jednak na specjalnie przygotowanym terenie na przestrzeni 100 mtr. Wszystkie inne rzekomo duże szybkości są przeważnie przesadzone gdyż **średnia szybkość** zjazdowa waha się w granicach 40 do 50 klm. a tylko w wyjątkowych wypadkach na krótkich przestrzeniach stromych zjazdów bez przeszkód. **maksymalna szybkość** dochodzi niekiedy do 80 klm. na godzinę.

Przygoda początkującego narciarza

J. E. Ks. Biskup Okoniewski
poświęcił sztandar Zw. Strzeleckiego w Świeciu

Związek Strzelecki powiatu świeckiego obchodził w niedzielę, 29 bm. uroczystość poświęcenia sztandaru, tem świetniejszą, że aktu tego dokonał sam **Ks. Biskup Chełmiński.**

O godz. 10 w kościele farnym J. E. ks. biskup Okoniewski poświęcił sztandar strzelecki, poczem celebrował uroczystą mszę św.

Akt poświęcenia poprzedzony był **płomiennem przemówieniem** J. E. ks. Biskupa, które w całości **zamieścimy w jutrzejszym numerze.**

W pochodzie, jaki odbył się po nabożeństwie, wzięły udział dwie kompanje strzeleckie oraz miejscowe towarzystwo ze sztandarami.

Po wręczeniu chorągwi na rynku, odbyła się defilada, którą odebrali p. **gen. Sawicki** z Grudziądza i p. **starosta Krawczyk.**

W okresie letnim odbędzie się w Gdyni
kurs wiedzy o Morzu Polskiem

W Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni odbędzie się w czasie od 12 do 31 lipca 1936 r. Kurs wiedzy o Morzu Polskiem, przeznaczony dla urzędników państwowych i samorządowych, nauczycielstwa i działaczów społecznych, tudzież cudzoziemców, pragnących się bliżej zapoznać ze sprawami, dotyczącemi morza polskiego. Wykładać będą prelegenci polscy i zagraniczni (ci ostatni o ile chodzi o łączność polskich spraw morskich z zagranicą). Program pomyślany jest b. szeroko i obejmuje m. in.: wiadomości z dziedziny prawa morskiego, polityki ekonomicznej w stosunku do spraw morskich, główne linje żeglugowe, rozwój żeglugi, porty w Gdyni i w Gdańsku, eksport i import przez porty, przemysł przy porcie, stan i rozwój m. Gdyni, współczesne porty handlowe, wiadomości z prawa celnego ze szczególnem uwzględnieniem spraw morskich, etnografję Pomorza, historję Pomorza, działalność Ligi Morskiej i Kolonjalnej, ogólne wiadomości o oceanografji i biologji morza, propagandę spraw morskich w szkołach i t. d.

Program ten jest jeszcze uzgadniany z właściwemi czynnikami, w ten sposób, aby dać możliwie całokształt wiedzy o sprawach morskich w zarysie.

Wykłady odbywać się będą w Państwowej Szkole Morskiej.

Awarja statku niemieckiego w Gdyni

Jak wiadomo w dniu 21 bm, na redzie portu gdyńskiego zderzyły się dwa statki niemieckie. Na zdjęciu s/s „Otto Alfred Müller" zanurzony w wodzie. W sąsiedztwie holowniki ratujące tonący statek

Awanse generałów

Warszawa, 27. 12 (PAT) P. minister Spr. Wojsk. generał brygady **Tadeusz Kasprzycki** mianowany został z dniem 1 stycznia 1936 r. **generałem dywizji.** Drugi wiceminister Spraw Wojsk. gen. bryg. Felicjan **Sławoj-Składkowski** mianowany został również z dniem 1 stycznia **generałem dywizji.**

Sumy na budownictwo mieszkaniowe

(o) **Warszawa,** 27. 12. (Tel. wł.) Bank Gosp. Krajowego rozesłał zawiadomienia do komitetów rozbudowy poszczególnych miast o wysokości sum, przeznaczonych na **finansowanie budownictwa mieszkaniowego.** Z poszczególnych miast otrzymają na ten cel: **Bydgoszcz 450.000 zł, Gdynia 3.500.000 zł, Grudziądz 175.000 zł,** Poznań 1.300.000 zł, Sosnowiec 350.000 zł, **Toruń 395.000 zł,** Warszawa 7.250.000 zł.

Zmiany ordynacji podatkowej

We wtorek, dnia 31 bm. odbędzie się w Ministerstwie Skarbu specjalna konferencja, poświęcona sprawie zmian, jakie Ministerstwo zamierza przeprowadzić w ordynacji podatkowej. Zmiany te mają być dość daleko idące i dotyczyć będą szeregu przepisów ordynacji podatkowej. Przedstawiciele samorządu gospodarczego zobrazują na konferencji pogląd kół gospodarczych w odniesieniu do projektu ministerjalnego.

Zapas złota
Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę grudnia

W ciągu drugiej dekady grudnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 443,0 milj. zł oraz stan pieniędzy zagranicznych i dewiz o 1,0 milj. zł do 22,3 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 16,6 milj. zł. do 46,9 milj. zł.

Obieg biletów bankowych spadł o 24,8 milj. zł do 966,7 milj. zł.

Pokrycie złotem wynosi 41,18 proc., przekraczając normę statutową o przeszło 11 punktów.

Mandaty poselskie członków zarządów zw. samorządowych

Jeden z wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wyjaśnienie, czy w myśl przepisów, obowiązujących w województwach zachodnich, członek zarządu związku samorządowego powinien być uważany za pracownika samorządowego w zrozumieniu art. 84 ordynacji wyborczej do Sejmu i czy wobec tego na czas piastowania mandatu uzyskać musi bezpłatny urlop.

Opierając się na obowiązujcących przepisach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, że na całym terenie Rzeczypospolitej, nie wyłączając województw zachodnich, płatny członek zarządu gminy może piastować mandat poselski bez konieczności uzyskiwania urlopu na czas sprawowania tego mandatu.

Polskie wynalazki kolejowe

Na terenie huty Batory w Wielkich Hajdukach przeprowadzono ostatnio próby z najnowszym wynalazkiem, który zastosowany przy pociągach zabezpieczy automatyczne zatrzymanie się jadącego pociągu, w momencie gdy maszynista przejedzie sygnał z jazdą wzbronioną. Przeprowadzenie próby wykazało pełną wartość wynalazku.

Zakłady przetwórcze huty Piłsudski przystąpić mają do budowy specjalnego pociągu, przeznaczonego do mechanicznego układania torów kolejowych przy budowie nowych linji kolejowych. według projektu dyr. dep. Humla. Przy zastosowaniu tego pociągu układanie nowych torów kolejowych na splanowanych terenach, może być wykonane z szybkością 3 klm. przez 2 godziny.

„Les Cahiers Polonais" w Paryżu
Nowe wydawnictwo polskie we Francji

Pod redakcją Henryka Korab-Kucharskiego ukazał się w Paryżu pierwszy numer miesięcznika, przeznaczonego dla kół intelektualnych francuskich pt. **„Les Cahiers Polonais".**

W krótkim artykule wstępnym, przedstawiającym czytelnikom nowe wydawnictwo, pisze red. Korab-Kucharski, iż zadaniem jego jest zapoznanie Francji z prawdziwem obliczem życia polskiego, ułatwienie zrozumienia go i uprzystępnienie opinji francuskiej najróżniejszych zjawisk i wydarzeń polskich.

Prognostyki pogody na Nowy Rok u rybaków helskich

Rybacy półwyspu Helskiego zwracają baczną uwagę na stan pogody w dniu Nowego Roku, to samo czynią i gospodarze kaszubscy. O ile nad morzem dzień jest pochmurny, a morze ma odcień czarny, świadczy to, że połowy w Nowym Roku będą pomyślne, dzień słoneczny i ciepły nie wróży nic dobrego. Krakanie wron od strony południowej wróży niepomyślne wiatry. Widok mew spacerujących nad brzegiem w Nowy Rok jest wróżbą pomyślną. Spotkanie baby na drodze — zapowiedź choroby. Rolnicy zaś wolą również, by dzień Nowego Roku był pochmurny, gdyż stanowi zapowiedź urodzajów oraz dobrej pogody.

W Pakości spłonął zbór ewangelicki

W wigilję Bożego Narodzenia stanął w płomieniach zbór ewangelicki w Pakości, zbudowany w roku 1882. Ogień powstał koło ołtarza i szybko rozszerzył się. Przyczyną pożaru była prawdopodobnie wadliwa budowa komina.

Po 2 godzinach zostały po zborze tylko gołe mury.

Zbór ubezpieczony był na 150.000 zł. w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu, a straty oblicza się na 100.000 złotych.

Olbrzymi okaz „króla Bałtyku"

Rybacy z półwyspu Helu złowili ostatnio w czasie nocnego połowu łososia, który **waży 100 kg i posiada 2 metry długości.**

Jest to największy okaz „króla Bałtyku", złowionego w ostatnich pięciu latach.

Nie trzeba dodawać, że wobec dużej ceny łosoś został sprzedany korzystnie i napędził rybakom sporo grosza tytułem „gratyfikacji noworocznej".

Konkurs na model jachtu żaglowego

Zarząd Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Toruniu ogłasza konkurs budowy modeli jachtów żaglowych wg. broszurki inż. Czarneckiego.

Modele mogą być nietylko typów wymienionych w powyższej broszurze, mogą być wykonane dowolną techniką. Muszą natomiast być starannie wykonane, muszą wytrzymać próbę czterogodzinnego pływania na wodzie w basenie, muszą się wykazać celowością urządzeń i estetycznym wyglądem.

Udział w konkursie mogą brać nietylko członkowie kół Szkolnych ale i cała młodzież. **Wiek dla biorących udział w konkursie ograniczony do lat 19.**

Jako nagrody dla prac wyróżnionych przeznacza się cenne przedmioty i książki, wysłanie na koszt L. M. K. Oddział Toruń do Obozów letnich L. M. K. śródlądowych, ewentualnie nadmorskich na 2 tygodnie etc.

L. M. K. Oddział Toruń zastrzega sobie, niezależnie od przeznaczonej nagrody, prawo wykupu nagrodzonych modeli za cenę zwrotu kosztów materjałów użytych na budowę, lecz w kwocie maximum 5,— zł.

Modele z wybraną nazwą uwidocznioną na dziobie, oraz z zalakowaną kopertą zawierającą na zewnątrz tę samą nazwę modelu, a wewnątrz kartkę z nazwiskiem i imieniem autora, wiekiem, szkołą do której uczęszcza, oraz zaświadczeniem czy jest członkiem koła L. M. K., prosimy nadsyłać do biura L. M. K., Toruń, ul. Mickiewicza 2/4, Dom Społeczny pokój 62 do 10 marca 1936.

Do komisji sędziowskiej wejdą uproszeni oficerowie marynarki, przedstawiciele ciała profesorskiego, prasy i Zarządu L. M. K. Termin konkursu i skład komisji sędziowskiej zostanie podany dodatkowo.

Konfiskata majątku za złą uprawę roli

Prefekt prowincji weneckiej w Italji postanowił odebrać jednemu z właścicieli ziemskich dużą posiadłość, ponieważ nie była ona należycie uprawiana. Przynosiło to szkodę interesom prowincji i stało w sprzeczności z zasadami ustroju korporacyjnego. Zarząd skonfiskowanych dóbr przekazano związkowi rolników prowincji weneckiej.

Zmiana pocztowa

Dyrekcja Okr. Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy komunikuje, że z dniem 1 stycznia 1936 r. wyłącza się z okręgu doręczeń agencji pocztowej Sucha na Pomorzu, nadleśnictwo Różanna i przydziela się je równocześnie do okręgu doręczeń urzędu pocztowo-telegraficznego Koronowo.

Co — kiedy — gdzie?

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Poniedziałek, 30 bm. — Włocławek — „Madame Sans-Gêne" — wiecz.

Wtorek, 31 bm. — Toruń — Wielka Rewja Sylwestrowa — godz. 20 i 23.

Środa 1 stycznia 1936 r. — Toruń — „Stał się lotnikiem" — godz. 12-ta; „Cudzik i Ska" — godz. 16-ta; Wielka Rewja Sylwestrowa — godz. 20-ta.

Jeszcze czas złożyć datek na Gwiazdkę dla biednej dziatwy toruńskiej !!

Niechaj nikogo nie zabraknie w szeregach szlachetnych ofiarodawców!

Dzień w Toruniu

Poniedz. 30 grudnia

KALENDARZYK RZYM-KAT.
Poniedziałek: Eugenjusza — Wtorek: Sylwestra

DYŻUR APTEK

W śródmieściu: Apteka Centralna, ul. Chełmińska; na przedmieściach jak zwykle dyżuruje Apteka św. Anny i Apteka pod Łabędziem.

REPERTUAR KIN

MARS: „Jaśnie pan szofer".
Świt: „Indyjscy piechurzy" z Flip i Flapem.
Lira: „Baron cygański".
ARJA: „Stworzona do całowania" i „Tygrys Pacyfiku" (premjera).

WYSTAWY

— Codziennie w salach hotelu „Polonja" przy placu Teatralnym — Stała Wystawa Sztuki (wstęp bezpłatny). — Nowa zmiana eksponatów.
— Codziennie (do 3 stycznia włącznie) od godz. 10—21 w Domu Miejskim przy ul. Chełmińskiej 16 — wystawa obrazów Vavit-Gierczaka.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Z miasta

— **Bal seledynowy Związku Młodych Drogerzystów** (obwód IV w Toruniu) odbędzie się w sobotę 4 stycznia w salach Dworu Artusa w Toruniu. Początek o godz. 22.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO

Dnia 27 grudnia zgłosili:

Urodzenia: st. sierż. Robert Połaszewski, córkę Eugenję; ogniomistrz Wincenty Ciechowicz, córkę Barbarę; kupiec Józef Janikowski, córkę Janinę; kupiec Jan Schulc, syna Kazimierza; robotnik Wiktor Toleś, syna Zygmunta; rolnik Jakób Janz, syna Jana i stolarz Władysław Chrzanowski, córkę Danutę. Ponadto zgłoszono urodzenie dwoje nieślubnych dzieci — Chawy i Róży.

Śluby: pracownik blacharski Cyryl Koszykowski z Ma[illegible]nną Wiwakowską i robotnik Leonard Peplińs[illegible] [illegible] Franciszką Lewandowską.

Z[illegible] Zdzisława Beczyńska, Pod Dębową Górą, 3 mi[illegible] Lubomir Krupka, Szopena 18, lat 3; Ró[illegible] Rotkop[illegible], Łazienna 28, 1 dzień; Jan Janz, Lecznica Miejska, 3 dni; Antonina Trejderowska z d. Templin, Krasińskiego 118, lat 69; kierownik szkoły Leopold Lauer, Zamek Bierzgłowski, lat 31; Cecylja Wrońska z d. Jankowska, Bielsk, lat 54; nauczyciel Szedler, Rogowo, lat 48 i Franciszek Lewicki, Pod[illegible]órz, lat 52.

[illegible]a białym czworoboku

KINO „ŚWIT" — „RAJ NA ZIEMI".

Młody kompozytor otrzymuje w posagu sporą gotówkę z warunkiem kupienia folwarku. Jednakże pieniądze mu się rozeszły, a tymczasem teść postanowił zjechać na wieś, aby przyjrzeć się zbliska gospodarce zięcia. Do majątku zjechała też równocześnie ciotka prawdziwego właściciela, skutkiem czego wynikło wiele zabawnych nieporozumień, zakończonych pogodnie, jak się tego zresztą od początku spodziewamy. Miłem urozmaiceniem tej lekkiej komedji jest muzyka Roberta Stolza. Gdyby nie nadmiar djalogów, film możnaby nazwać bardzo udanym.

Nadprogram groteska rysunkowa o trzech dobrych małpkach, tak znakomita pod względem wykonania i pomysłów, że z przyjemnością oglądamy ją powtórnie. Ponadto od poniedziałku ujrzymy jeszcze najnowszy tygodnik „Foxa". **(mar.)**

U weteranów powstań narodowych

Związek Weteranów Powstań Narodowych Rzplitej 1914-1918 r. — koło Toruń obchodził w dniu 27 bm. w lokalu Tivoli „Gwiazdkę".

Gwiazdkę rozpoczęto tradycyjnym śpiewem kolendą: „Wśród nocnej ciszy". Następnie prezes organizacji p. Winiarski wygłosił przemówienie, w którem nawiązał do odbywających się w dniu tym uroczystości w Poznaniu, na których obecny był generalny inspektor Sił Zbrojnych gen. Rydz-Śmigły. Podkreślił również znamienny fakt, że w powstaniu wielkopolskiem brało udział 40 procent Pomorzan.

Po przemówieniu p. Winiarskiego wzniesiono okrzyk na cześć P. Prezydenta Rzplitej oraz generalnego inspektora Sił Zbrojnych.

Następnie odbyło się przedstawienie amatorskie i zabawa, która przeciągnęła się do białego rana.

Historja herbu miasta Podgórza

W związku z przyłączeniem tego miasta do Torunia

Miasto „Podgórz" w powiecie toruńskim, założone około r. 1555 przez obywateli dawnej Nieszawy tu osiedlonych, miało za herb początkowo Madonnę w koronie na głowie i z Dzieciątkiem na ręku, otoczoną promienistą mandorlą. Taki herb jest na pieczęci z XVI wieku z napisem: SIGILLUM CIVITATIS PODGORENSISI. A: D: 1570 (36 mm.), która jest wyciśnięta na dokumencie z 1642 r. w Archiwum Toruńskiem. Jednakże już w początku XVII wieku zmieniono ten herb zupełnie i sprawiając nową pieczęć dano zamiast Madonny św. Mikołaja.

Ten święty był patronem dawnego miasta Nieszawy i chociaż nie figurował w jej herbie miejskim, z pewnością budził wspomnienia w mieszkańcach nowego miasta. Przedstawiono go zatem, jako biskupa w infule i pastorale, z księgą w ręku, dokoła zaś na pieczęci napis: SIGILLUM CIVITATIS PODGORZ 1603 (33 mm.). Podajemy ją według odcisku znajdującego się w Muzeum Toruńskiem, ale odcisk jest nieco niewyraźny, tak, że najważniejszej rzeczy, bo daty nie można pewnie odczytać. Idziemy za Semrauem, który tu widzi 1603, ale Engel czyta 1607.

Pozatem istnieje jeszcze inna pieczęć z św. Mikołajem z datą 1606. Święty w biskupim stroju stoi wprost z pastorałem w lewej, a z 3 kamieniami w prawej ręce i ma dokoła napis: SIGILLUM CIVITATIS PODGORIENSIS 1606 (37 mm.). Znajduje się ona na dokumentach z 1782 w Muzeum Czapskich w Krakowie, 1771 i 87 w Muzeum Narod. w Warszawie i 1759 w Archiwum Miejskiem w Toruniu.

Te 3 kamienie w ręce biskupa mogą oznaczać 3 chleby, a odnoszą się do dwóch cudów św. Mikołaja, jako biskupa w mieście Myra w Azji Mniejszej. Raz w czasie głodu zjawił się ten święty pewnemu kupcowi na Sycylji i kazał mu załadować okręt zbożem i jechać do Myry, przez co ocalił mieszkańców od głodu. Drugi raz dał ubogim ludziom 3 woreczki złota dla wyposażenia ich córek.

Niezawsze jednak ikonografja przedstawia św. Mikołaja z 3 chlebami lub 3 kulami złota. Późniejsze pieczęcie Podgórza wyobrażają go również z ręką wzniesioną do błogosławieństwa. Tak widzimy go na pieczęci XVIII wieku z napisem: SIGILLUM CIVITATIS PODGURIENSIS (40 mm.), której odcisk znaleźliśmy w zbiorze pieczęci Muzeum Toruńskiego.

Przez pewien czas pieczęcie miejskie nie noszą zupełnie tego wyobrażenia, tylko herb państwowy, a to **w czasach Księstwa Warszawskiego.** Za przykładem innych miast, w obręb tegoż Księstwa wchodzących umieszczono na pieczęci miejskiej w r. 1808 herb sasko-polski a w r. 1813 r. tylko ukoronowaną tarczę z orłem polskim. Ta pieczęć z orłem nosi napis: RADA NAJWYŻSZA RZĄDZĄCA X. WAR. (BURMISTRZ) MIASTA PODGÓRZA (30 mm.), i tłok jej oryginalny jeszcze się zachował.

Po upadku jednak Księstwa i przyłączeniu miasta do Prus Zachodnich, wrócił znów św. Mikołaj na pieczęcie miejskie Podgórza. Znamy ich dużo z niemieckich czasów XIX wieku.

Jedna bardzo zniszczona. Ma św. biskupa z 3-ma chlebami w ręku, ale napis zupełnie nieczytelny (35 mm.), wyciśnięta zaś jest na dokumencie z 1816 r. w zbiorze dr. M. Gumowskiego.

Druga przedstawia świętego, błogosławiącego i ma dokoła napis: SIEGEL DER STADT-VERORDNEREN ...PODGURZ (32 mm.), a jej odbitka lakowa włączona jest do zbioru pieczęci Muzeum Toruńskiego. Jednakże wnet potem, może w połowie XIX wieku musiała powstać nowa pieczęć, której nie znamy, a która wyobrażała biskupa stojącego między dwiema kolumnami, z orłem pruskim nad głową. I ta pieczęć musiała być w używaniu aż do końca panowania niemieckiego. Wnioskujemy o tem dlatego, że zaraz po przyłączeniu miasta zpowrotem do Polski w 1920 r., zrobiono nową pieczęć z polskim napisem: MAGISTRAT PODGÓRZ (32 mm.), ale z takiem samem wyobrażeniem, tak, że nawet orła pruskiego nad kolumnami powtórzono, nie zdając sobie sprawy, że jest on już nie na miejscu.

Z powyższego widzimy, że herbem m. Podgórza jest do ostatka postać św. Mikołaja. Madonna była tym herbem bardzo krótko w XVI wieku, tak jak i kolumny po bokach świętego są dodatkiem XIX wieku, również krotkotrwałym. Św. Mikołaj winien być wyobrażony jako stojący biskup w kapie, infule i z pastorałem oraz z 3 kulami lub chlebami w ręku. Co do kolorów to można go malować w białej albie, złocistej kapie i infule na tle niebieskiem.

O herbie lub pieczęciach miasta Podgórza wspominają pozatem, jak zaznacza dr. M. Gumowski, następujący autorzy: Engel w Mitteil. des Copern. Vereins X. 26 zna tylko pieczęć z 1607 r.: — Beckherrn, Wappen der Städte Altpreussens, Königsberg 1892 zna tylko pieczęć z orłem pruskim. — Rupp nie zna wogóle herbu tej miejscowości. — Beckherrn die Wappen der Städte Altpreussens, Königsberg 1892 p. 51 tabl. XI.

„Gwiazdka" Rodziny Rezerwistów

Dnia 22 grudnia w lokalu „Klubu Dziecięcego" Rodziny Rezerwistów na Mokrem odbyła się uroczysta „gwiazdka" dla najbiedniejszych członków Rodziny Rezerwistów i ich dzieci.

W sali wypełnionej po brzegi — zebrało się około 400 osób — z Rodziny Rezerwistów, Związku Rezerwistów, gości i sympatyków. Przeważającą liczbę stanowiły dzieci, dla których pięknie przystrojono choinkę, jarzącą się od świeczek, „złota" i zabawek.

Uroczystość rozpoczęła p. Irma Szadurska, przewodnicząca Rady Grodzkiej Rodziny Rezerwistów, witając: ks. proboszcza Ziemskiego — z parafji na Mokrem, p. Marję Makowską, przewodniczącą Rady Okręgowej Rodziny Rezerwistów, prezesa Zarządu Okręgowego Zw. Rez. p. naczelnika Grzankę, prezesów Kół Zw. Rez. oraz wszystkich członków, gości i sympatyków organizacji. Pani Szadurska w swem rzeczowem przemówieniu zaznaczyła na wstępie, że wszelką opiekę nad członkiniami Rodz. Rez. Rada Grodzka przejęła na terenie Torunia — od Rady Okręgowej Rodz. Rezerwistów, która dotychczas opiekę tą sprawowała. Zaznaczyła ponadto, że powierzone sobie zadanie uważać będzie za obowiązek, który postara się wypełnić z całą ofiarnością, nie szczędząc pracy, aby nie zawieść położonego w niej zaufania.

Zkolei głos zabrał ks. proboszcz Ziemski, wygłaszając okolicznościowe przemówienie, nacechowane duszuasterską dobrocią i serdecznością, poczem przemówiła p. Marja Makowska, wyrażając radość, że zebrało się tyle dzieci, z których żadne nie odejdzie z próżnemi rękami, oraz że organizacja, której przewodniczy, zespala coraz liczniejszy zastęp kobiet, dojrzałych do zagadnienia pomocy i ofiarności społecznej.

Po przemówieniach rozpoczęły się produkcje dzieci z „Klubu Dziecięcego" i „Ochronki" Rodziny Rezerwistów. Dzieci deklamowały i śpiewały przy akompanjamencie dwóch młodocianych skrzypków z „Klubu Dziecięcego". Szczególnie rozbrajająca była najmłodsza wychowanka ochronki trzyletnia Terenia, deklamująca śmiało, z poprawną dykcją i wdziękiem — gwiazdkowe wierszyki. Te śmiałe produkcje, oraz kulturalne zachowanie się dzieci — świadczyły najbardziej o dobrym wpływie wychowawczym ochronki i Klubu „Rodziny Rezerwistów".

Po produkcjach, dzieci w liczbie 270 zostały obdarzone słodyczami, a około 70 matek otrzymało paczki żywnościowe.

Uroczystość pozostawiła po sobie wrażenie ciepła, jakie wywołuje zawsze przejaw dobroci ludzkiej w odniesieniu do ubogich i maluczkich.

(n—)

Z życia Kat. Stow. Młodzieży Oddział Mokre

We własnem ognisku przy ul. Barzyńskich odbyło się walne zebranie Katolickiego Stow. Młodzieży Męskiej — Oddział Mokre.

Obrady zagaił p. prezes Kiełbasiński, witając na wstępie przybyłych na zebranie ks. asystenta Kiedrowskiego, prezesa Okręgu p. Sobolewskiego oraz licznie zebranych członków.

Po odczytaniu obszernych sprawozdań kierownictwa oraz zastępowych za czas od 30 lipca 1934 r. do 5 grudnia 1935 r. udzielono absolutorjum dotychczasowemu kierownictwu. Następnie powołano prezydjum walnego zebranie w osobie ks. asyst. Kiedrowskiego jako przewodniczącego. Przez głosowanie wybrano nowe kierownictwo, które ukontynuowało się następująco: prezes drh. Lewandowski Marcin, wiceprezes drh. Lewandowski Władysław, sekretarz drh. Krzyżelewski Franciszek, naczelnik drh. Jabłoński Jan, skarbnik drh. Kasprowicz Franciszek, gospodarz drh. Kiełbasiński Alojzy, bibljotekarz drh. Chudziński Roman, przewodniczący komisji rewizyjnej drh. Murawski Jan.

Po krótkiej dyskusji nad ustaleniem wysokości składek miesięcznych przewodniczący hasłem „gotów" zamknął zebranie.

Obszerne sprawozdania wykazały dalszy rozwój Stowarzyszenia. Kierownictwo wraz z druhami pokazało, że **praca nie poszła na** marne. Liczba członków z roku na rok wzrasta. Zebrania plenarne były urozmaicone naukami, recytacjami itp. religijno-oświatowemi. Członkowie brali czynny udział w pochodach, zjazdach oraz uroczystościach kościelnych i narodowych. Urządzono kilka wieczorków i akademij. W sporcie zaś wykazali druhowie postęp, a swą wytrwałością i zamiłowaniem osiągnęli dobre wyniki, wybijając się na pierwsze miejsca i zdobywając niejednokrotnie tytuł mistrza Pomorza. Prócz powyższego przeprowadza się obecnie konkurs gier, w których poważną rolę zajmują szachy. Możność dobrego rozwijania się Stowarzyszenia przypisać należy własnemu ognisku i boisku.

Praca w Stowarzyszeniu nie ustaje. Nowe kierownictwo poprowadzi ją dalej, by jeszcze więcej się udoskonalać — by zainteresować także starsze społeczeństwo do przyjścia młodym z pomocą.

Konferencja toruńska Izby Rzemieślniczej

Przypominamy, że w dniu 30 grudnia o godz. 15 odbędzie się w sali Podoficerskiego Kasy Garnizonowego przy ul. Przedzamcze prasowa konferencja informacyjna Izby **Rzemieślniczej w Grudziądzu.**

Z Teatru Ziemi Pomorskiej

WIELKA REWJA SYLWESTROWA.

Miłą niespodziankę przygotowuje zespół artystyczny Teatru Ziemi Pomorskiej na nadchodzącą noc sylwestrową. Będzie nią dowcipna rewja sylwestrowa, na którą złoży się szereg pierwszorzędnych skeczów, piosenek, aktualnych przebojów i tysiące dowcipów. Będzie to prawdziwie wesoła i szalona noc sylwestrowa, w czasie której każdy uśmieje się do łez, nasyci swoje uszy przepięknemi melodjami, a wzrok fascynującemi obrazami.

Bierze w rewji udział cały zespół artystyczny teatru. Teksty najwybitniejszych polskich humorystów, muzyka najpopularniejszych kompozytorów polskich i zagranicznych.

Reżyserja M. Cybulskiego, kierownictwo muzyczne — S. Miszczak, dekoracje — W. Małkowski, orkiestra 63 pp.

Przedstawienia rewji rozpoczną się o godz. 20 i godz. 23.

Dyrekcja Teatru zaznacza, iż na benefisową rewję nocną, wszelkie zniżki i abonamenty nie będą honorowane.

Z całego kraju

POSADY ZAPOŚREDNICZONE przez biura Funduszu Pracy w listopadzie.

W ciągu listopada r. b. wojewódzkie biura Funduszu Pracy i ich ekspozytury otrzymały od pracodawców następujące zgłoszenia wolnych posad: 3.613 posad dla górników, 417 dla hutników, 1.360 dla metalowców, 1.144 dla robotników włókienniczych, 1.527 dla robotników budowlanych, 736 dla robotników pozostałych grup przemysłowych, 15.426 dla niewykwalifikowanych, 2.030 dla służby domowej, 255 dla robotników rolnych, 695 dla pracowników umysłowych, oraz 314 dla młodocianych.

RUCH BUDOWLANY W MIASTACH POLSKICH.

W okresie trzech kwartałów r. b. ukończono w miastach polskich (liczących ponad 20.000 mieszkańców) 3.355 budynków, mieszczących ogółem 8.601 mieszkań, w tem 950 jednoizbowych, 3.178 dwuizbowych, 2.395 trzyizbowych, 1.827 cztero i pięcioizbowych, oraz 251 mieszkań większych. W nowoukończonych budynkach mieszkalnych znajduje się ogółem 23.965 izb. Ponadto wykończono 261 nadbudówek i dobudówek, w których mieszczą się 464 mieszkania, liczące ogółem 1.046 izb.

W tym samym okresie rozpoczęto budowę 4.874 domów mieszkalnych, które mieścić będą 14.231 mieszkań, w tem 1.581 jednoizbowych, 5.560 dwuizbowych, 3.909 trzyizbowych, 2.874 cztero i pięcioizbowych i 308 mieszkań większych. Ogółem mieszkania w rozpoczętych budynkach liczyć będą 38.584 izb. Ponadto rozpoczęto 453 nadbudówki i dobudówki, w których znajdzie się 958 mieszkań, liczących 2.051 izb.

OBRADY POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO.

Pod przewodnictwem prezesa b. min. Kazimierza Stamirowskiego odbyło się posiedzenie zarządu głównego Polskiego Związku Zachodniego. W toku obrad omawiano m. in. sprawę „Domu Śląskiego" w Krakowie, którego otwarcie odbędzie się w najbliższym czasie, oraz ustalono regulamin rady opiekuńczej „Domu". Ustalono również program prac Związku na rok przyszły i omawiano sprawę dorocznego tygodnia propagandy zagadnień polsko-niemieckich, który zorganizowany zostanie wiosną roku przyszłego.

NOWY SPOSÓB...

W Wilnie w wieczór wigilijny wszedł do sklepu spożywczo-kolonjalnego przy ulicy Antokolskiej 23, elegancki osobnik, który zamówił szereg rzeczy. W chwili kiedy właścicielka spakowywała towary, nieznajomy zapalił papierosa. Zauważyła ona, że klient w niekulturalny sposób puszcza kłęby dymu prosto w jej twarz. Po chwili poczuła nagle zawrót w głowie, nieprzezwyciężoną senność i straciła przytomność.

Gdy oprzytomniała, nieznajomego już nie było. Jednocześnie ulotniły się pieniądze z kasy, sakiewka z kilkudziesięcioma zł, którą chowała na biuście.

W komisarjacie, gdzie poszkodowana złożyła meldunek, oświadczono jej, że kradzieży dokonał złodziej usypiacz przybyły na gościnne występy do Wilna, tutejsi bowiem miejscowi „specjaliści" dotychczas jeszcze nie stosowali tego „tricku".

MORDERSTWO WYKRYTE PO 11 LATACH

We wrześniu 1924 r. we wsi Połóg w powiecie puławskim, zginął w tajemniczy sposób Kazimierz Tułowiecki. Dopiero teraz wyszło na jaw, że Tułowiecki został zamordowany przez swojego teścia Marcina Mączkę, który 5 lat temu zmarł. W morderstwie udział brała również córka Mączki Helena, żona Tułowieckiego. Ostatnio znaleziono zwłoki zamordowanego Tułowieckiego w chlewie obok domu, zakopane na głębokości półtora metra w ziemię. Okazało się, że od chwili zawarcia małżeństwa zarówno teść jak i córka pastwili się nad zięciem gnębili go, nie dawali mu jeść i t. p.

Pragnąc pozbyć się męża, Helena Tułowiecka we wrześniu 1924 r. uraczyła go wódką poczem udali się na spoczynek. Przekonawszy się, że Tułowiecki zasnął, Marcin Mączka zadał mu 2 ciosy siekierą w głowę, poczem wraz z córką przenieśli ciało zamordowanego do chlewa i tam je zakopali. Tułowiecka została aresztowana i przekazana do dyspozycji władz sądowych.

Katastrofa kolejowa na stacji Kraków-Płaszów

4 osoby odniosły lekkie rany

W piątek wieczór na stacji kolejowej Kraków — Płaszów na stojący pociąg osobowy, zdążający z Płaszowa do Zakopanego, najechał styłu manewrujący parowóz, prowadzony przez maszynistę Adolfa Masia, wskutek czego ostatni wagon pociągu osobowego wyskoczył z szyn.

Powodem zderzenia była silna mgła, skutkiem której maszynista lokomotywy nie zauważył światła na ostatnim wagonie pociągu osobowego.

Spowodu wykolejenia wagonów i wstrząsu zostały lekko ranne 4 osoby, a mianowicie: Jan Pawlik, funkcjonarjusz kolejowy wraz z synem Marjanem z Krakowa, Bronisław Wołowiec, urzędnik sądowy z Jordanowa i Emilja Świątek, żona funkcjonarjusza kolejowego z Rabki.

Po usunięciu przeszkody pociąg zakopiański ruszył w dalszą drogę. Ruch pociągów nie natrafił na żadne przeszkody. Sprawę wypadku bada komisja.

Morderstwo w kawiarence krakowskiej

Sprawcy zbrodni zbiegli

W małej kawiarence przy ul. Mostowej w Krakowie dokonano wczoraj wieczorem zbrodni. W lokalu tym zbierają się stale szumowiny krakowskie, spędzając wesoło czas przy muzyce.

Wczoraj o godz. 6 wiecz. zjawił się tam Józef Roman, karany już kilkakrotnie za przestępstwa kryminalne.

Roman zasiadł przy stoliku i zamówił kolację. W chwili później otworzyły się drzwi i do lokalu weszło dwu mężczyzn.

Szybko podeszli do Romana, jeden z nich powiedział coś do niego, poczem dobył rewolweru i strzelił czterokrotnie do siedzącego, kładąc go trupem na miejscu.

Przerażeni goście siedzieli bez ruchu. Nikt nie zastąpił drogi mordercom, którzy szybko opuścili lokal. Morderstwo to było aktem zemsty ze strony towarzyszów przestępcy, którzy mieli z nim jakieś porachunki.

Smutny wynik ankiety

w sprawie warunków mieszkaniowych robotników

Instytut Gospodarstwa Społecznego ogłosił wynik ankiety rozesłanej do szeregu związków zawodowych. Wynik ankiety jest wprost przerażający, jeżeli chodzi o warunki mieszkaniowe robotników.

Z liczby nadesłanych odpowiedzi wynika, iż na mieszkanie jednoizbowe przypada 4,9 mieszkańców. Więcej niż połowa jednoizbowych mieszkań zbadanych liczy od 3 do 6 mieszkańców, a prawie czwarta część ponad 6 osób. Są to więc mieszkania więcej niż przeludnione. W „mieszkaniach" tych część przebywa w różnych porach dnia i nocy tylko dla paru godzin snu, ustępując miejsca na łóżku, barłogu, podłodze innym mieszkańcom. Są to więc właściwie tylko izby noclegowe. W niejednym też wypadku „sublokator" wynajmuje część łóżka na część doby.

Taki jest dach nad głową tysięcy robotników.

We wtorek

wyjdzie ostatni numer w bieżącym miesiącu.

Przypominamy o odnowieniu przedpłaty na I. kwartał wzgl. mies. styczeń 1936 r.

Programy radjowe

Poniedziałek, 30 grudnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

13,25—13,30 Chwilka gospodarstwa domowego. 15,15 Wiadom. o eksporcie polskim. 15,30 Koncert rewellersów „Wesoła Piątka" (ze Lwowa), 1) S. Niewiadomski: a) Jabłoneczka, b) Stoi jawor, 2) M. Karłowicz: Zasmuconej, (słowa Tetmajera), 3) S. Niewiadomski: a) Jakże cię mam brać (sł. Konopnickiej), b) Nie swatała mi cię swatka, c) Oj, Magdalino! 16,00 Lekcja języka niemieckiego — lektor dr. Jan Piprek. 16,45 „Wysoka eksmisjo!" skecz Wiecha i Tadeusza Wittlina. 17,00 „Babska ciekawość" — pogad., wygł. M. Niklewiczowa. 17,15 Wiersze Janusza Stępowskiego wypowie Jerzy Bujański. 17,20 1) Sergjusz Taniejew: Trio D-dur op 21 na dwoje skrzypiec i altówkę: a) Allegro giocoso, b) Menuet, c) Andante, d) Vivace. Wyk.: Lidja Kmitowa (skrz.), M. Szaleski (altówka) i Witold Krótkiewski (2 skrzypce), 2) Zoltan Kolady: I cz. „Serenady" op. 12. 17,50 „Zielony krzew jemioły" — pogad., wygł. dr. Axel Stjerna. 18,00 Recital śpiewaczy Czesławy Perenson. Przy fort. prof. L. Urstein. 1) G. Fauré: Ici-bas, 2) G. Bizet: Pieśń kwietniowa, 3) Weckerlin: a) Menuet, b) Co czynisz pasterzu. 4) G. Bizet: Adagietto z „Arlezjanki" (płyta), 5) E. Chausson: Ukojenie (Apaisement), 6) C. Chaminade: Powiesz mi, 7) J. Tiersot: Pasterka na łące. 19,40 Wiadomości sportowe ogólne. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,00 Audycja strzelecka. 20,45 Dziennik wieczorny. 20,55 „Obrazki z Polski współczesnej". 21,00 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego. 1) W. Osmański: Mazur ułański. 2) Wł. Kaczyński: Kujawiaki, 3) F. Dzierżanowski: Na Bielanach — polka, 4) Mieszczak: Z naszej wsi, 5) Piórkowski: Walc lotników, 6) F. Dzierżanowski: Poleczka, 7) Kozłowski: Z pod Włocławka — kujawiaki, 8) W. Suchocki: Zosia — polka. 21,30 „Polska awangarda poetycka". — Wieczór literacki w opr. Tadeusza Peipera. 22,00 Koncert symfoniczny. Wyk.: Ork. Symf. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga i Lola Strasberg (fort.). 1) W. A. Mozart: Koncert fortepianowy d-moll wyk. z tow. ork. L. Strasberg, 2) M. Rudnicki: „Nastroje jesienne": a) Rankiem, b) W południe, c) Pod wieczór, d) Gdyby słońce zaszło — wyk. orkiestra. 23,00 Wiad. meteor. dla żeglugi powietrznej.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA.

18,30 Kwiaty i zwierzęta (płyty). 1) E. Waldteufel: Walc kwiatów (ork. E. Lorand), 2) M. Glinka: Skowronek, 3) C. Saint-Saens: Łabędź (Wolfi — skrzypce), 4) Yradier: Gołąbek (A. Galli-Curci), 5) P. Marquina - L. Morcillo: Róże z Hiszpanji, passo-doble, 6) Cowler: Biała mewa, slowfox (orkiestra R. Renard), 7) M. Carr-A. Włast: Koniki rżą (Chór Dana), 8) O. Rathke: Parada wróbelków (ork. Odeon), 9) R. Stolz-Rapacki: Kiedy kwitną fiołki, fox, 10 L. Siede: Robaczki świętojańskie, serenada, 11) Stroblinger-Krzewiński-Brodziński: Białe chryzantemy, tango, 12) E. Glombig: Wróble, polka (ork. E. Renard), 13) P. Mouse: Różyczka, walc, 14) Youmans-Jerry: Orchidea, tango, 15) E Coates: Wieczorny śpiew ptaków (Sandler — skrz.), 16) Gold-Włast: Jaśminy, tango (Aston), 17) Linczyński-Budzyński: Piosenka o koniu (Chór Wesołej Piątki). 15,20 Przegląd giełdowy i komunikat żeglarski. 16,15 Co się komu więcej podoba? (płyty). 1) Ch. Gounod: Walc z opery „Faust": a) w ukł. Fr. Liszta na fort. (wyk. Rehberg), b) w ukł. P. Sarasatego na skrzypce (Morini), 2) Fr. Liszt: Rapsodja węgierska nr. 2: a) w wyk. I. Friedmana na fortepianie, b) w wyk. Filadelfijskiej Ork Symf. pod dyr. Stokowskiego. 18,30 Drobne utwory fortepianowe (płyty 1) S. Rachmaninow: Preludjum cis-moll (L. Godowski), 2) A. Rubinstein: Romans Es-dur (I. Friedman), 3) Fr. Schubert: Śpiewaj skowroneczku. 18,40 Życie kult., artyst. i naukowe na Pomorzu. 18,45 Zabawa na wsi (płyty). 1) Rybarski: Bartek mucha, oberek, 2) ***: Zosia, polka - mazurka, 3) Kozłowski: Z pod Włocławka, kujawiak, 4) Stromberg: Po deszczu, oberek. 19,00 Pogadanka społeczna. 19,05 Wiadom. gospodarcze z Pomorza. 19,00 Chwilka morsko - pomorska. 19,10 Program na dzień następny. 19,20 Koncert reklamowy. 19,35 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,30 Duety z operetek (płyty). 1) Fr. Lehar - Fontana: Duet miłosny z opt. „Krajna uśmiechu", 2) R. Friml - Stothart - Brodziński: a) Pieśń Indjan, b) Gałganki z operetki „Rose Marie", 3) Abraham - Walden: Czerwona róża z opt. „Przygoda w Grand Hotelu". 23,05 Tańczymy (płyty). 1) A. Vasien - Learsi: Moja Lolita, pasodoble), 2) K. Reil - K. Kochler: Na weselu, polka, 3) G. Mohr: Violetta, tango, 4) L. Schmidseder: Żegnaj księżniczko, walc, 5) R. Stolz: Brunetki (płyty). 1) A. Vasien-Learsi: Moja Lolita (pasodoble, 7) M. Roland: Tokaiti, foxtrott.

Wtorek, 31 grudnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6,30 Kolenda. 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6,34 Gimnastyka. 7,20 Dziennik poranny. 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astronom. 12,00 Hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. 12,03 Dz... wy. 13,25 Chwilka gospodarstwa ... „Z rynku pracy". 15,15 Wiad. o ek... 15,30 Koncert zespołu H. Adamski... bach: Fantazja z operetki, 2) Zame... ca, 3) G. Becce: Siciliana, 4) I. J. Pa... kowiak fantastyczny. 16,00 „Słucho... dzieży szkolnej". 16,15 Lekkie melod... wyk. Marji Korabianki i Jana Żyn... Wł. Szpilman. 1 a) H. Wars: Sło... worski: Tak się broniłam. 2) A. ... Stępowskiego: a) W tawernie porto... na rozpaczać; 3 a) F. Rybicki: Tan... Walc; 4 a) Lenczowski, sł. Rakow... b) Profes, sł. Hemara: Walc z film... „Cała Polska śpiewa" — aud. popro... nisław Rutkowski. 17,00 „Wielkie i d... ki": „Jak powstał kalendarz" — odc... Baumgarten. 17,50 „Skrzynka języko... W. Doroszewski. 18,00 Recital forte... Dobryszyckiej. 1) Fr. Schubert—Fr. ... nada d-moll, b) Serenada B-dur) c) ... i strumień. 2) M. Medtner: Trzy bajki: ... op. 26 f-moll op. 26, e-moll op. 34. 19,40 Wi... ort. ogólne. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,0... „Monolog sylwestrowy" — Światopełka Karpińs... 20,10 Melodje operowe w wyk. Ork. P. R. po... dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Stefana Wita... (tenor). 1) J. Massenet: Gawot i Menuet z op. „Manon" wyk. ork. 2 a) J. Massenet: Arja De Grieux z op. „Manon", b) P. Czajkowski: Arja Leńskiego z op. „Eugenjusz Onegin" odśp. z tow. ork. S. Witas; 3) A. Ponchielli: Muzyka baletowa z op. „Gioconda" wyk. ork.; 4) A. Thomas: Arja z op. „Mignon" odśp. z tow. ork. St. Witas; 5) Cl. Saint-Saens: Bachanalja z op. „Samson i Dalila"; 6) R. R. Wagner: Marsz z op. „Tannhaeuser". 21,00 Dziennik wieczorny. 21,10 „Obrazki z Polski współczesnej". 21,15 ...ła Orkiestra Polskiego Radja żegna rok 1935". ...00 Wiadomości meteorologiczne dla żeglugi powietrznej. 23,05 „Wesoła audycja sylwestrowa" p. t. „Czołem cześć — 1936!" (ze Lwowa). 23,55 „Do naszych słuchaczów". 0,04 „Łańcuch życzeń" (audycja zbiorowa). 0,30 Muzyka taneczna (płyty).

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

6,30 Koncert poranny (płyty). 1) Keler-Bela: Węgierska uwertura (ork. symf.); 2) W. Elgar: ... zdrowienie miłosne; 3) J. Brahms: Tańce węgierskie nr. 5 i 6 (ork. pod dyr. H. Harty); 4) A. ...telbey: a) Czar nocy księżycowej, b) Dzwony z ...leka (ork. Weismanna); 5) Eilenberg: Młyn w ...nym lesie (organy); 6) Ukł. Schloegel: Potp... z opt. Jana Straussa (ork. „Odeon"); 7) Ardewers: Uliczka z Sewilli; 8) Ingram-Vienna-Ni... Noc w Neapolu (ork. akordeonów); 9) Lehn... Wspomnienie z cyrku (ksylofon solo); 10) ...berg: Jazda saniami — galop wyk. „Parloph... 7,50 Program na dzień bieżący. 7... Parę inform... 12,15 Rewja słynnych orkiestr, dyrygentów i so...stów (płyty). 1) F. Bartholdy-Mendelssohn: Uwertura do „Snu nocy letniej" (wyk. Ork. Filh. Berlińskiej pod dyr. W. Furtwaenglera); 2) Paganini-Liszt: La campanella (I. Friedman — fortepian); 3) G. Rossini: Uwertura do op. „Semiramida" (ork. Opery Medjolańskiej pod dyr. Molajoli); 4) Benedetti: Karnawał w Wenecji (M. Capsir — śpiew); 5) Fr. Schubert: Uwertura do op. „Rosamunda" (ork. Król. Opery Lond. pod dyr. Sargent'a); 6) F. Kreisler: Kaprys wiedeński (R. Benedetti — skrzypce); 7) P. Ducas: Uczeń czarnoksiężnika — poemat symfoniczny (Nowojorska Ork. Symf. pod dyr. A. Toscanini'ego). 13,35 Muzyka lekka (płyty). 1) Teichert: Marsz junaków (ork. dęta); 2) W. Disn... Wybór melodyj z filmów dźwiękowych ... bur'a); 3) Becce: Wspomnienia z Ca... me: Taniec aniołków — walc-inter... Rachonia); 5) Heykens: a) Graj... b) Serenada (ork. Webera); 6) Wet... murzynów (ork. „Instrumentalia")... Iskierka — polka (ksylofony); 8) ... lodje cygańskie (A. Sandler — sk... ward: Perły walczyków (ork. salon... kert: Ołowiane żołnierzyki (ork. sa... Wars: Fantazja węgierska; 12) R. Sie... deń, miasto moich marzeń (Septet ... 13) Translateur: Pochód weselny liputów ... jos Bell). 15,20 Przegląd giełdowy i komun... glarski. 17,15 Muzyka z płyt (z Warszawy). ... „Gody na Mazurach" — odczyt wygł. Emilja ...kertowa-Biedrawina. 18,45 Arje z oper St. Moniuszki (płyty). 1) Arja z kurantem z op. „Straszny Dwór" (W. Bregy); 2) Arja z op. „Halka" (... Bandrowska-Turska); 3) Arja Jontka z op. „H... (St. Gruszczyński). 19,00 Chwilka morsko-pom... 19,10 Program na dzień następny. 19,20 Kon... klamowy. 19,35 Wiad. sport. z Pomorza. ... Orkiestra Dajos Bell i Chór Dana (płyty). ... senstock: Weź te róże — tango; 2) H. i K... Świat należy do ciebie — walc (ork. Dajos B... Boczkowski-Jurandot: Niedobrze Panie Bo... slowfox; 4) Haber-Haar. Tango łyczakowski... Dana); 5) Joe-Hajos: Choć wiem, że powiesz ... — tango; 6) Marbot-Reisfeld: Gwiazda z n... rumba (ork. Dajos Bell); 7) Dan-Oldlen: ... dziele — slowfox: Nie mogę żyć bez ciebie — ... (Chór Dana); 8) Grosz-Mendelssohn: Prze... sen — slowfox (ork. Dajos Bell).

ZAGRANICA

17,15 Budapeszt. Muzyka cygańska. 17,15 Me...lan. Muzyka taneczna. 17,40 M. Ostrawa. Muzyka lekka. 18,00 Bratisława. „Sen nocy sylwestrowej" ... 18,15 Brno. Muzyka jazzowa. 18,20 ... liści. 18,55 Wiedeń. „Zemsta nietoperza" J. Straussa (tr. z Opery Wied.) ... Koncert ork. operowej. 19,00 Lipsk... na. 19,20 Hamburg. Wesoły wi... 19,30 Anglja (Nat. Progr.). Utwory Egona Petriego. 20,00 Koenigswust. ... łowskiego" — wesoły koncert. 20,00 F... sta nietoperza" — operetka J. Straussa ... gart—Berlin. Wieczór sylwestrowy. 20,10 ...soła audycja. 20,30 Medjolan. „Kawaler... ca" — operetka Ziehrera. 21,00 Anglja (R... Koncert symf. pośw. Czajkowskiemu. ... chjum. Koncert na zakończenie roku. 21... T. T. „Borys Godunow" — opera Mussorgskiego ... I i II). 21,45 Bukareszt. „Rozpoczyna... Nowy Rok". 21,45 Rzym. Muzyka kame... Stockholm. Kabaret. 22,00 Koenigswust. ... wesołej muzyczki odpływa Stary Rok" ... nja. Wieczór sylwestrowy. 22,00 Króle... wieczór. 22,00 Frankfurt. Wesoły wieczór ...wy. 22,15 Bruksela franc. Koncert ork. ... Kopenhaga. Muzyka tan. 23,05 Bukareszt. ... lekka. 23,30 Strasburg. Wesoły program sylwestrowy. 23,30 Królewiec. „W tańcu na spotkanie ...go Roku". 23,40 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 24,00 Poste Parisien. Muzyka tan. 24,0... nigswust. „Wesołe powitanie Nowego Roku" ... Monachjum. „Wkraczamy tańcem w Nowy ... 0,15 Wiedeń. „Powitanie Nowego Roku".

OBWIESZCZENIE.

W związku z rozp. Minist. Przemysłu i Handlu z dnia 2 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 550) o uregulowaniu cen węgla w sprzedaży z kopalń na rynek krajowy ustalono następujące ceny: za **węgiel gruby i orzech loco składnica 40,— zł za tonę.** Ceny powyższe są obowiązujące. Winni pobierania cen wyższych, od wyżej podanych będą pociągnięci do odpowiedzialności karno-sądowej.

Tczew, dnia 27 grudnia 1935 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publ.
p. o. burmistrza:
(—) **Hempel**, wiceburmistrz. 11873

IV. 1. N. 29/31. 11862

W postępowaniu upadłościowem nad majątkiem firmy J. Pitschmann i Ska w Bydgoszczy nastąpi za zezwoleniem Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy podział końcowy. Wierzytelności uprzywilejowane wynoszą 7.834,63. Masa gotówkowa do podziału wynosi 2.736,60 zł. i za zezwoleniem Sądu została wypłacona wierzycielom uprzywilejowanym I. kategorji. Rachunek końcowy jest wyłożony do wglądu w sekretarjacie tutejszego Sądu Grodzkiego pokój nr. 3.

Zarządca upadłości.

Zl. 1508/8

Do akt Nr. IV Km. 1928/35, 1337/34, 919/35, 1917/35, 1816/34, 114/34. 1186...

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. II zamieszkały w Gdyni na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 31 grudnia 1935 r. o godz. 10 w Gdyni przy ul. Słupeckiej 39 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 1 radjoaparat na prąd z głośnikiem, wartości 200,— zł; o godz. 11-tej w Orłowie przy ul. Wielkopolskiej u Kamrowskiego: 1 bibljoteka dęb. oszklona, 1 biurko dęb. z fotelem, 1 dywan, 1 leżanka z nakryciem, 1 lampa 4 ram. z kloszami i żarówkami, 2 fotele skórą kryte, 3 krzesła skórą kryte, 1 stół dęb. z nakryciem i 3 obrazy w złoc. ramach, ogólnej wartości 525,— zł; o godz. 12-tej w Orłowie u Wyszeckiego Antoniego: 1 maszyna do szycia, wartości 50 zł; o godz. 12,30 w Orłowie u Jana Neumana: 1 wiertarka ręczna i 2 śrubsztoki, wartości 100,— zł; o godz. 13,30 w M. Kacku u Augustyna Ossowskiego: 1 barak mieszkalny, wartości 50 zł; o godz. 14-tej w M. Kacku u Józefa Sobisza: 1 barak mieszkalny z drzewa pod papą oszacowany na łączną sumę 100,— zł, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 27 grudnia 1935 r.

(—) **K. Błaszkiewicz, komornik.**

Nr. Km. 782/35/I. 11857

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I-go Jan Grochocki, zam. w Kościerzynie na zasadzie art. 602 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 4 stycznia 1936 r. o godz. 11,30 przed południem odbędzie się druga publiczna licytacja ruchomości w Kościerzynie przy ul. 3-go Maja nr. 2 składających się z maszyny do liczenia z motorem, oszacowaną na sumę 600,— złotych, którą można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Kościerzyna, dnia 28 grudnia 1935 r.

(—) **Jan Grochocki,**
Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I-go.

Km. I. 915/35 i 1101/35. 11863

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru I. Kazimierz Tustanowski, mający kancelarję w Bydgoszczy ul. Śniadeckich nr. 7 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 3 stycznia 1936 r. o godz. 12-tej w Bydgoszczy ul. Generała Bema nr. 10 odbędzie się 2-go licytacja ruchomości, należących do Janiny Skrzetuskiej, składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę 635,— zł; dnia 3 stycznia 1936 r. o godz. 10-tej w Bydgoszczy, ul. Gdańska nr. 23 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do firmy Jan Idzikowski, składających się z pianina, maszyny do pisania oraz urządzenia składowego, oszacowanych na łączną sumę 1.565,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 27 grudnia 1935 r.

Komornik: (—) K. Tustanowski.

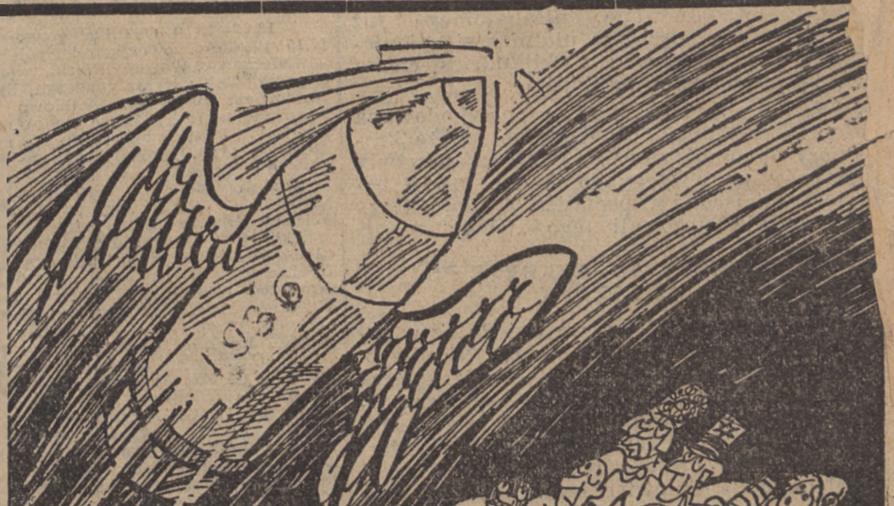
Do akt Nr. Km. 1263/35. 11865

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. III Stefan Pyttel, zamieszkały w Gdyni, ul. Piotra Wysockiego nr. 13 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 31 grudnia 1935 r. o godz. 10 w Gdyni przy ul. Abrahama nr. 11 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 160 sztuk koców oszacowanych na łączną sumę zł. 800,— które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 28 grudnia 1935 r.

Komornik: (—) St. Pyttel.

„Zwiastun Nowego Roku".

...OSZENIA:

...milimetrowy na stronie 7-łamowej . . . . 0.20 zł
...ście na pierwszej stronie . . . . 1.00 zł
...ście na drugiej i trzeciej stronie . . . . 0.80 zł
...ście na dalszych stronach . . . . 0.50 zł
... za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
...nia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
...ujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
... gr za wiersz.
...plikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
...

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj . . . . 2.50 zł
Z odnoszeniem do domu . . . . 2.80 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu . . . . 2.89 zł
Pod opaską . . . . 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . 2.32 gd; przez gońca . . 2.00 gd
" " z odbieraniem w administracji wprost . . 1.75 gd
Zagranicą . . . . 4.00 gd
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat up... Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Adm... nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny:
Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 84.

... Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Góra... Bydgoszcz, ul. Marsz. ... Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpowiedzialny na Wejherowo: Tadeusz Giernt, Wejherowo, ul. ...ego 18 a. — Redaktor ... Placu 28 Stycznia 17. ... odpowiedzialny ... Kazimierz Kretowicz, Tczew ... S. A. w Toru...

J. E. Ks. Biskup Okoniewski
poświęcił sztandar Zw. Strzeleckiego w Świeciu

Związek Strzelecki powiatu świeckiego obchodził w niedzielę, 29 bm. uroczystość poświęcenia sztandaru, tem świetniejszą, że aktu tego dokonał sam **Ks. Biskup Chełmiński.**

O godz. 10 w kościele farnym J. E. ks. biskup Okoniewski poświęcił sztandar strzelecki, poczem celebrował uroczystą mszę św.

Akt poświęcenia poprzedzony był **płomiennem przemówieniem J. E. ks. Biskupa, które w całości zamieścimy w jutrzejszym numerze.**

W pochodzie, jaki odbył się po nabożeństwie, wzięły udział dwie kompanje strzeleckie oraz miejscowe towarzystwo ze sztandarami.

Po wręczeniu chorągwi na rynku, odbyła się defilada, którą odebrali p. **gen. Sawicki z Grudziądza i p. starosta Krawczyk.**

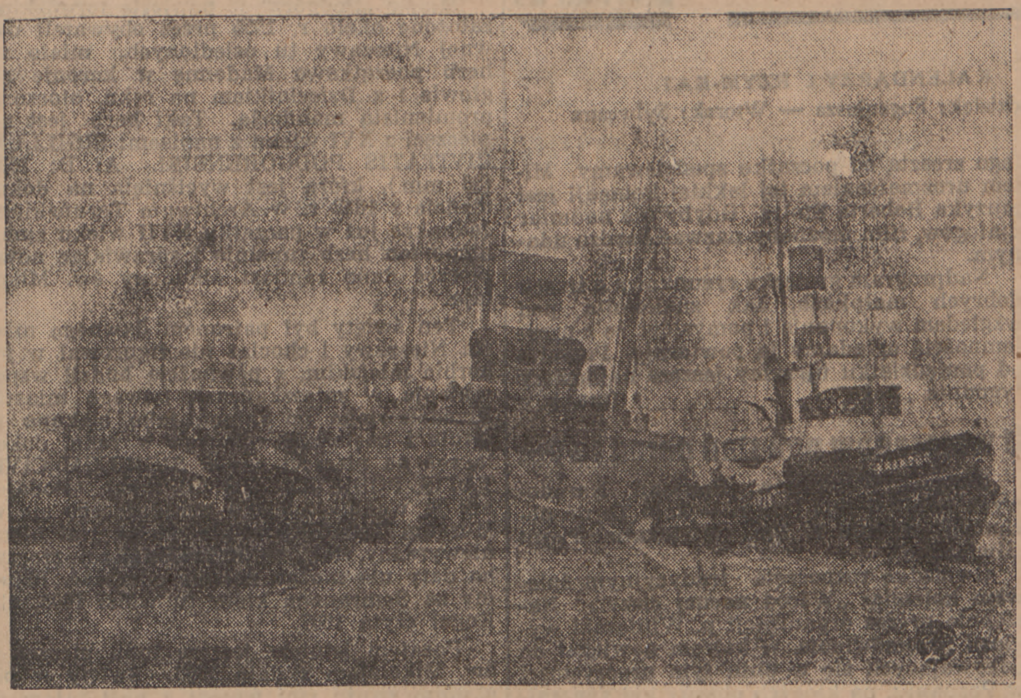
W okresie letnim odbędzie się w Gdyni
kurs wiedzy o Morzu Polskiem

W Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni odbędzie się w czasie od 12 do 31 lipca 1936 r. Kurs wiedzy o Morzu Polskiem, przeznaczony dla urzędników państwowych i samorządowych, nauczycielstwa i działaczów społecznych, tudzież cudzoziemców, pragnących się bliżej zapoznać ze sprawami, dotyczącemi morza polskiego. Wykładać będą prelegenci polscy i zagraniczni (ci ostatni o ile chodzi o łączność polskich spraw morskich z zagranicą). Program pomyślany jest b. szeroko i obejmuje m. in.: wiadomości z dziedziny prawa morskiego, polityki ekonomicznej w stosunku do spraw morskich, główne linje żeglugowe, rozwój żeglugi, porty w Gdyni i w Gdańsku, eksport i import przez porty, przemysł przy porcie, stan i rozwój m. Gdyni, współczesne porty handlowe, wiadomości z prawa celnego ze szczególnem uwzględnieniem spraw morskich, etnografję Pomorza, historję Pomorza, działalność Ligi Morskiej i Kolonjalnej, ogólne wiadomości o oceanografji i biologji morza, propagandę spraw morskich w szkołach i t. d.

Program ten jest jeszcze uzgadniany z właściwemi czynnikami, w ten sposób, aby dać możliwie całokształt wiedzy o sprawach morskich w zarysie.

Wykłady odbywać się będą w Państwowej Szkole Morskiej.

Awarja statku niemieckiego w Gdyni

Jak wiadomo w dniu 21 bm. na redzie portu gdyńskiego zderzyły się dwa statki niemieckie. Na zdjęciu s/s „Otto Alfred Müller" zanurzony w wodzie. W sąsiedztwie holowniki ratujące tonący statek

Awanse generałów

Warszawa, 27. 12 (PAT) P. minister Spr. Wojsk. generał brygady **Tadeusz Kasprzycki** mianowany został z dniem 1 stycznia 1936 r. **generałem dywizji.** Drugi wiceminister Spraw Wojsk. gen. bryg. **Felicjan Sławoj-Składkowski** mianowany został również z dniem 1 stycznia **generałem dywizji.**

Sumy na budownictwo mieszkaniowe

(o) **Warszawa, 27. 12.** (Tel. wł.) Bank Gosp. Krajowego rozesłał zawiadomienia do komitetów rozbudowy poszczególnych miast o wysokości sum, przeznaczonych **na finansowanie budownictwa mieszkaniowego.** Z poszczególnych miast otrzymają na ten cel: **Bydgoszcz 450.000 zł, Gdynia 3.500.000 zł, Grudziądz 175.000 zł,** Poznań 1.300.000 zł, Sosnowiec 350.000 zł, **Toruń 395.000 zł,** Warszawa 7.250.000 zł.

Zmiany ordynacji podatkowej

...nia 31 bm. odbędzie się w ...rbu specjalna konferen... ...wie zmian, jakie Mi... ...rzeprowadzić w or... ...miany te mają być ...yć będą szeregu ...

...aterjalnego.

...lazki ...we

...w Wielkich Haj... ostatnio próby z ...tóry zastosowa... ...y automaty... ...pociągu, w ...zie sygnał ...zenie próby ...lazku.

...Piłsudski przy... ...pecjalnego pocią... ...chanicznego ukła... ...przy budowie no... ...dług projektu dyr. ...waniu tego pocią... ...nie. Prz... ...adanie now... ...ów kolejowych na ...planowanych tere... ...może być wykonane z szybkością 3... ...zez 2 godziny.

Zapas złota
Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę grudnia

W ciągu drugiej dekady grudnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 443,0 milj. zł oraz stan pieniędzy zagranicznych i dewiz o 1,0 milj. zł do 22,3 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 16,6 milj. zł. do 46,9 milj. zł.

Obieg biletów bankowych spadł o 24,8 milj. zł do 966,7 milj. zł.

Pokrycie złotem wynosi 41,18 proc., przekraczając normę statutową o przeszło 11 punktów.

„Les Cahiers Polonais" w Paryżu
Nowe wydawnictwo polskie we Francji

Pod redakcją Henryka Korab-Kucharskiego ukazał się w Paryżu pierwszy numer miesięcznika, przeznaczonego dla kół intelektualnych francuskich pt. **„Les Cahiers Polonais".**

W krótkim artykule wstępnym, przedstawiającym czytelnikom nowe wydawnictwo, pisze red. Korab-Kucharski, iż zadaniem jego jest zapoznanie Francji z prawdziwem obliczem życia polskiego, ułatwienie zrozumienia go i uprzystępnienie opinji francuskiej najróżniejszych zjawisk i wydarzeń polskich.

W Pakości ...nął zbór ewangelicki

W wigilję Bożego Narodzenia stanął w płomieniach zbór ewangelicki w Pakości, zbudowany w roku 1882. Ogień powstał koło ołtarza i szybko rozszerzył się. Przyczyną pożaru była prawdopodobnie wadliwa budowa komina.

Po 2 godzinach zostały po zborze tylko gołe mury.

Zbór ubezpieczony był na 150.000 zł. w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu, a straty oblicza się na 100.000 złotych.

Konfiskata majątku za złą uprawę roli

Prefekt prowincji weneckiej w Italji postanowił odebrać je... z właścicieli ziemskich dużą posi... ponieważ nie była ona należycie ... Przynosiło to szkodę interesom ...cji i stało w sprzeczności z z... ...oju korporacyjnego. Zarz... ...nych dóbr przekazano zwi... ...w prowincji weneckiej.

Konkurs na model jachtu żaglowego

Zarząd Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Toruniu ogłasza konkurs budowy modeli jachtów żaglowych wg. broszurki inż. Czarneckiego.

Modele mogą być nietylko typów wymienionych w powyższej broszurze, mogą być wykonane dowolną techniką. Muszą natomiast być starannie wykonane, muszą wytrzymać próbę czterogodzinnego pływania na wodzie w basenie, muszą się wykazać celowością urządzeń i estetycznym wyglądem.

Udział w konkursie mogą brać nietylko członkowie kół Szkolnych ale i cała młodzież. **Wiek dla biorących udział w konkursie ograniczony do lat 19.**

Jako nagrody dla prac wyróżnionych przeznacza się cenne przedmioty i książki, wysłanie na koszt L. M. K. Oddział Toruń ...obozów letnich L. M. K. śródlądowych, nadmorskich **na 2 tygodnie** etc.

L. M. K. Oddział Toruń zastrzega sobie, niezależnie od przeznaczonej nagrody, prawo wykupu nagrodzonych modeli za cenę zwrotu kosztów materjałów użytych na budowę, lecz w kwocie maximum 5,— zł.

Modele z wybraną nazwą uwidocznioną na dziobie, oraz z zalakowaną kopertą zawierającą na zewnątrz tę samą nazwę modelu, a wewnątrz kartkę z nazwiskiem i imieniem autora, wiekiem, szkołą do której uczęszcza, oraz zaświadczeniem czy jest członkiem koła L. M. K., prosimy nadsyłać do biura L. M. K., Toruń, ul. Mickiewicza 2/4, Dom Społeczny pokój 62 do 10 marca 1936.

Do komisji sędziowskiej wejdą uproszeni oficerowie marynarki, przedstawiciele ciała profesorskiego, prasy i Zarządu L. M. K. Termin konkursu i skład komisji sędziowskiej zostanie podany dodatkowo.

Mandaty poselskie członków zarządów zw. samorządowych

Jeden z wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wyjaśnienie, czy w myśl przepisów, obowiązujących w województwach zachodnich, członek zarządu związku samorządowego powinien być uważany za pracownika samorządowego w zrozumieniu art. 84 ordynacji wyborczej do Sejmu i czy wobec tego na czas piastowania mandatu uzyskać musi bezpłatny urlop.

Opierając się na obowiązujcących przepisach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, że na całym terenie Rzeczypospolitej, nie wyłączając województw zachodnich, płatny członek zarządu gminy może piastować mandat poselski bez konieczności uzyskiwania urlopu na czas sprawowania tego mandatu.

Prognostyki pogody na Nowy Rok u rybaków helskich

Rybacy półwyspu Helskiego zwracają baczną uwagę na stan pogody w dniu Nowego Roku, to samo czynią i gospodarze kaszubscy. O ile nad morzem dzień jest pochmurny, a morze ma odcień czarny, świadczy to, że połowy w Nowym Roku będą pomyślne, dzień słoneczny i ciepły nie wróży nic dobrego. Krakanie wron od strony południowej wróży niepomyślne wiatry. Widok mew spacerujących nad brzegiem w Nowy Rok jest wróżbą pomyślną. Spotkanie baby na drodze — zapowiedź choroby. Rolnicy zaś wolą również, by dzień Nowego Roku był pochmurny, gdyż stanowi zapowiedź urodzajów oraz dobrej pogody.

Olbrzymi okaz „króla Bałtyku"

Rybacy z półwyspu Helu złowili ostatnio w czasie nocnego połowu łososia, który **waży 100 kg i posiada 2 metry długości.**

Jest to największy okaz „króla Bałtyku", złowionego w ostatnich pięciu latach.

Nie trzeba dodawać, że wobec dużej ceny łosoś został sprzedany korzystnie i napędził rybakom sporo grosza tytułem „gratyfikacji noworocznej".

Zmiana pocztowa

Dyrekcja Okr. Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy komunikuje, że z dniem 1 stycznia 1936 r. wyłącza się z okręgu doręczeń agencji pocztowej Sucha na Pomorzu, nadleśnictwo Różanna i przydziela się je równocześnie do okręgu doręczeń urzędu pocztowo-telegraficznego Koronowo.

Co — kiedy — gdzie?

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Poniedziałek, 30 bm. — Włocławek — „Madame Sans-Gêne" — wiecz.

Wtorek, 31 bm. — Toruń — Wielka Rewja Sylwestrowa — godz. 20 i 23.

Środa 1 stycznia 1936 r. — Toruń — „Stań lotnikiem" — godz. 12-ta; „Cu... i Ska" — godz. 16-ta; Wie... ...strowa — godz. 20-ta.

Jeszcze czas złożyć datek na Gwiazdkę dla biednej dziatwy toruńskiej !!

Niechaj nikogo nie zabraknie w szereg[illegible] szlachetnych ofiarodawców!

Dzień w Toruniu

Poniedz. 30 grudnia

KALENDARZYK RZYM-KAT.
Poniedziałek: Eugenjusza — Wtorek: Sylwestra

DYŻUR APTEK

W śródmieściu: Apteka Centralna, ul. Chełmińska; na przedmieściach jak zwykle dyżuruje Apteka św. Anny i Apteka pod Łabędziem.

REPERTUAR KIN

MARS: „Jaśnie pan szofer".
Świt: „Indyjscy piechurzy" z Flip i Flapem.
Lira: „Baron cygański".
ARJA: „Stworzona do całowania" i „Tygrys Pacyfiku" (premjera).

WYSTAWY

— Codziennie w salach hotelu „Polonja" przy placu Teatralnym — Stała Wystawa Sztuki (wstęp bezpłatny). — Nowa zmiana eksponatów.

— Codziennie (do 3 stycznia włącznie) od godz. 10—21 w Domu Miejskim przy ul. Chełmińskiej 16 — wystawa obrazów Vavit-Gierczaka.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Polecamy restauracje i Kawiarnie

Dwór Artusa, tel. 19-62. Restauracja o najwykwintniejszej kuchni na Pomorzu pod kierownictwem znakomitych kuchmistrzy wydaje na miejscu i do domu znakomite potrawy na wesela, rauty, przyjęcia. Smaczne i obfite obiady i kolacje. Sale pięknie odrestaurowane na zebrania, bale i zjazdy. W obiad matjne, wieczórem dancing towarzyski. Ceny przystępne.

Restauracja „Do Gracjana", ul. Szczytna róg Szerokiej, tel. 19-96. Poleca zdrowe domowe **śniadania, obiady, kolacje** znane ze swej dobroci. **Fachowo pielęgnowane piwa**, skora i rzetelna obsługa, **ceny niskie.** Nowocześnie urządzony lokal.

„Esplanada". Telefon 1322. Najwykwintniejszy lokal w miejscu. Występy artystyczne sił krajowych i zagranicznych. W każdy czwartek odbywają się popularne dancingi na rzecz Białego Krzyża. W każdą niedzielę i święto o godz. 17 odbywają się vive o'cloki towarzyskie z programem. Początek codziennie o godz. 21. Lokal czynny codziennie do rana.

„Trzy Korony" — hotel, restauracja, dancing, Rynek Staromiejski 21, tel. 1657. Hotel całkowicie odremontowany, pokoje po cenach przystępnych, restauracja — bar, wydaje sma[illegible]ne obiady, kolacje. Wieczorem dancing towarzyski przy dźwiękach znakomitej orkiestry Dargla. Lokal otwarty do rana. Dla towarzystw polecam sale n[illegible] zaba[illegible] i zebrania.

„Hungarja", restauracja — winiarnia, Prosta 19, telefon 2205 poleca wyśmienite śniadania, obiady, kolacje. Bufet a la Hawełka obficie zaopatrzony. Trunki i piwa fachowo pielęgnowane. Lokal całkowicie i nowocześnie odremontowany.

Najlepsza okazja kupna

Schwengrub-Radjo, Łazienna 17, tel. 1665. Radjoodbiorniki, głośniki nowoczesnych typów, oszczędnościowe żarówki po rewelacyjnych cenach. Przyjmuje asygnaty.

Najstarszy i pierwszy Polski Zakład Optyczny, Franciszek Seidler, Toruń. Optyk i bandażysta, obok poczty, Staromiejski Rynek 16 telefon **1574.** Dostawa dla kas chorych klinik ocznych i dla wojska.

Z miasta

— **Bal seledynowy Związku Młodych Drogerzystów** (obwód IV w Toruniu) odbędzie się w sobotę 4 stycznia w salach Dworu Artusa w Toruniu. Początek o godz. 22.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO

Dnia 27 grudnia zgłosili:

Urodzenia: st. sierż. Robert Połaszewski, córkę Eugenję; ogniomistrz Wincenty Ciechowicz, córkę Barbarę; kupiec Józef Janikowski, córkę Janinę; kupiec Jan Schulc, syna Kazimierza; robotnik Wiktor Thiel, syna Zygmunta; rolnik Jakób Janz, syna Jana i stolarz Władysław Chrzanowski, córkę Danutę. Ponadto zgłoszono urodzenie dwoje nieślubnych dzieci — Chawy i Róży.

Śluby: pracownik blacharski Cyryl Koszykowski z Marjanną Wiwakowską i robotnik Leonard Peplinski z Franciszką Lewandowską.

Zgony: Zdzisława Beczyńska, Pod Dębową Górą, 3 miesiące; Lubomir Krupka, Szopena 18, lat 3; Róża Rotkopf, Łazienna 28, 1 dzień; Jan Janz, Lecznica Miejska, 8 dni; Antonina Trejderowska z d. Templin, Krasińskiego 118, lat 69; kierownik szkoły Leopold Lauer, Zamek Bierzgłowski, lat 31; Cecylja Wrońska z d. Jankowska, Bielsk, lat 54; nauczyciel Szedler, Rogowo, lat 48 i Franciszek Lewicki, Podgórz, lat 52.

Na białym czworoboku

KINO „ŚWIT" — „RAJ NA ZIEMI".

Młody kompozytor otrzymuje w posagu sporą gotówkę z warunkiem kupienia folwarku. Jednakże pieniądze mu się rozeszły, a tymczasem teść postanowił zjechać na wieś, aby przyjrzeć się zbliska gospodarce zięcia. D[illegible] majątku zjechała też równocześnie ci[illegible] [illegible]o właściciela, skutm[illegible] [illegible] zabawnych niepo[illegible] [illegible]odnie, jak się tego zresztą od początku spodziewamy. Miłem urozmaiceniem tej lekkiej komedji jest muzyka Roberta Stolza. Gdyby nie nadmiar djalogów, film możnaby nazwać bardzo udanym.

Nadprogram groteska rysunkowa o trzech dobrych małpkach, tak znakomita pod względem wykonania i pomysłów, że z przyjemnością oglądamy ją powtórnie. Ponadto od poniedziałku ujrzymy jeszcze najnowszy tygodnik „Foxa". **(mar.)**

U weteranów powstań narodowych

Związek Weteranów Powstań Narodowych Rzplitej 1914-1918 r. — koło Toruń obchodził w dniu 27 bm. w lokalu Tivoli „Gwiazdkę".

Gwiazdkę rozpoczęto tradycyjnym śpiewem kolendą: „Wśród nocnej ciszy". Następnie prezes organizacji p. Winiarski wygłosił przemówienie, w którem nawiązał do odbywających się w dniu tym uroczystości w Poznaniu, na których obecny był generalny inspektor Sił Zbrojnych gen. Rydz-Śmigły. Podkreślił również znamienny fakt, że w powstaniu wielkopolskiem brało udział 40 procent Pomorzan.

Po przemówieniu p. Winiarskiego wzniesiono okrzyk na cześć P. Prezydenta Rzplitej oraz generalnego inspektora Sił Zbrojnych.

Następnie odbyło się przedstawienie amatorskie i zabawa, która przeciągnęła się do białego rana.

Historja herbu miasta Podgórza

W związku z przyłączeniem tego miasta do Torunia

Miasto „Podgórz" w powiecie toruńskim, założone około r. 1555 przez obywateli dawnej Nieszawy tu osiedlonych, miało za herb początkowo Madonnę w koronie na głowie i z Dzieciątkiem na ręku, otoczoną promienistą mandorlą. Taki herb jest na pieczęci z XVI wieku z napisem: SIGILLUM CIVITATIS PODGORENSISI. A: D: 1570 (36 mm.), która jest wyciśnięta na dokumencie z 1642 r. w Archiwum Toruńskiem. Jednakże już w początku XVII wieku zmieniono ten herb zupełnie i sprawiając nową pieczęć dano zamiast Madonny św. Mikołaja.

Ten święty był patronem dawnego miasta Nieszawy i chociaż nie figurował w jej herbie miejskim, z pewnością budził wspomnienia w mieszkańcach nowego miasta. Przedstawiono go zatem, jako biskupa w infule i pastorale, z księgą w ręku, dokoła zaś na pieczęci napis: SIGILLUM CIVITATIS PODGORZ 1603 (33 mm.). Podajemy ją według odcisku znajdującego się w Muzeum Toruńskiem, ale odcisk jest nieco niewyraźny, tak, że najważniejszej rzeczy, bo daty nie można pewnie odczytać. Idziemy za Semrauem, który tu widzi 1603, ale Engel czyta 1607.

Pozatem istnieje jeszcze inna pieczęć z św. Mikołajem z datą 1606. Święty w biskupim stroju stoi wprost z pastorałem w lewej, a z 3 kamieniami w prawej ręce i ma dokoła napis: SIGILLUM CIVITATIS PODGORIENSIS 1606 (37 mm.). Znajduje się ona na dokumentach z 1782 w Muzeum Czapskich w Krakowie, 1771 i 87 w Muzeum Narod. w Warszawie i 1759 w Archiwum Miejskiem w Toruniu.

Te 3 kamienie w ręce biskupa mogą oznaczać 3 chleby, a odnoszą się do dwóch cudów św. Mikołaja, jako biskupa w mieście Myra w Azji Mniejszej. Raz w czasie głodu zjawił się ten święty pewnemu kupcowi na Sycylji i kazał mu załadować okręt zbożem i jechać do Myry, przez co ocalił mieszkańców od głodu. Drugi raz dał ubogim ludziom 3 woreczki złota dla wyposażenia ich córek.

Niezawsze jednak ikonografja przedstawia św. Mikołaja z 3 chlebami lub 3 kulami złota. Późniejsze pieczęcie Podgórza wyobrażają go również z ręką wzniesioną do błogosławieństwa. Tak widzimy go na pieczęci XVIII wieku z napisem: SIGILLUM CIVITATIS PODGURIENSIS (40 mm.), której odcisk znaleźliśmy w zbiorze pieczęci Muzeum Toruńskiego.

Przez pewien czas pieczęcie miejskie nie noszą zupełnie tego wyobrażenia, tylko herb państwowy, a to **w czasach Księstwa Warszawskiego.** Za przykładem innych miast, w obręb tegoż Księstwa wchodzących umieszczono na pieczęci miejskiej w r. 1808 herb sasko polski a w r. 1813 r. tylko ukoronowaną tarczę z orłem polskim. Ta pieczęć z orłem nosi napis: RADA NAJWYŻSZA RZĄDZĄCA X. WAR. (BURMISTRZ) MIASTA PODGÓRZA (30 mm.), i tłok jej oryginalny jeszcze się zachował.

Po upadku jednak Księstwa i przyłączeniu miasta do Prus Zachodnich, wrócił znów św. Mikołaj na pieczęcie miejskie Podgórza. Znamy ich dużo z niemieckich czasów XIX wieku.

Jedna bardzo zniszczona. Ma św. biskupa z 3-ma chlebami w ręku, ale napis zupełnie nieczytelny (35 mm.), wyciśnięta zaś jest na dokumencie z 1816 r. w zbiorze dr. M. Gumowskiego.

Druga przedstawia świętego, [illegible]ego ła[illegible]
wiącego i ma dokoła napis: S[illegible]
STADT-VERORDNEREN ...P[illegible]
mm.), a jej odbitka jako[illegible]
do zbioru pieczęci Mu[illegible]
Jednakże wnet potem [illegible]
wieku musiała pow[illegible]
rej nie znamy, a k[illegible]
stojącego między [illegible]
łem pruskim na[illegible]
siała być w [illegible]
nie [illegible]
tego, z[illegible]
wrotem [illegible]
wą pieczęć [illegible]
PODGÓRZ [illegible]
wyobrażenie[illegible]
go nad kolun[illegible]
sobie sprawy, ż[illegible]

Z powyższego [illegible]
Podgórza jest d[illegible]
łaja. Madonn[illegible]
krótko w XV[illegible]
po bokach [illegible]
ku, rów[illegible]
winien by[illegible]
w kapie, in[illegible]
lami lub chle[illegible]
to można go n[illegible]
cistej kapie i in[illegible]

O herbie lub [illegible]
rza wspominają [illegible]
M. Gumowski, [illegible] [illegible]y au[illegible]
w Mitteil. des [illegible] Vereins [illegible]
tylko pieczęć z 16[illegible] — Beckherrn, [illegible]
pen der Städte [illegible] [illegible]ssens, Königsberg
1892 zna tylko p[illegible] orłem pruskim. —
Rupp nie zna w[illegible] [illegible]rbu tej miejscowości. — Beckherr[illegible] Wappen d[illegible] Städte
Altpreussens, Kö[illegible]rg 1892 p. 51 tabl. XI.

„Gwiazdka" Rodziny Rezerwistów

Dnia 22 grudnia w lokalu „Klubu Dziecięcego" Rodziny Rezerwistów na Mokrem odbyła się uroczysta „gwiazdka" dla najbiedniejszych członków Rodziny Rezerwistów i ich dzieci.

W sali wypełnionej po brzegi — zebrało się około 400 osób — z Rodziny Rezerwistów, Związku Rezerwistów, gości i sympatyków. Przeważającą liczbę stanowiły dzieci, dla których pięknie przystrojono choinkę, jarzącą się od świeczek, „złota" i zabawek.

Uroczystość rozpoczęła p. Irma Szadurska, przewodnicząca Rady Grodzkiej Rodziny Rezerwistów, witając: ks. proboszcza Ziemskiego — z parafji na Mokrem, p. Marję Makowską, przewodniczącą Rady Okręgowej Rodziny Rezerwistów, prezesa Zarządu Okręgowego Zw. Rez. p. naczelnika Grzankę, prezesów Kół Zw. Rez. oraz wszystkich członków, gości i sympatyków organizacji. Pani Szadurska w swem rzeczowem przemówieniu zaznaczyła na wstępie, że wszelką opiekę nad członkiniami Rodz. Rez. Rada Grodzka przejęła na terenie Torunia — od Rady Okręgowej Rodz. Rezerwistów, która dotychczas opiekę tą sprawowała. Zaznaczyła ponadto, że powierzone sobie zadanie uważać będzie za obowiązek, który postara się wypełnić z całą ofiarnością, nie szczędząc pracy, aby nie zawieść położonego w niej zaufania.

Zkolei głos zabrał ks. proboszcz Ziemski, wygłaszając okolicznościowe przemówienie, nacechowane duszuasterską dobrocią i serdecznością, poczem przemówiła p. Marja Makowska, wyrażając radość, że zebrało się tyle dzieci, z których żadne nie odejdzie z próżnemi rękami, oraz że organizacja, której przewodniczy, zespala coraz liczniejszy zastęp kobiet, dojrzałych do zagadnienia pomocy i ofiarności społecznej.

Po przemówieniach rozpoczęły się produkcje dzieci z „Klubu Dziecięcego" i „Ochronki" Rodziny Rezerwistów. Dzieci deklamowały i śpiewały przy akompanjamencie dwóch młodocianych skrzypków z „Klubu Dziecięcego". Szczególnie rozbrajająca była najmłodsza wychowanka ochronki trzyletnia Terenia, deklamująca śmiało, z poprawną dykcją i wdziękiem — gwiazdkowe wierszyki. Te śmiałe produkcje, oraz kulturalne zachowanie się dzieci — świadczyły najbardziej o dobrym wpływie wychowawczym ochronki i Klubu „Rodziny Rezerwistów".

Po produkcjach, dzieci w liczbie 270 zostały obdarzone słodyczami, a około 70 matek otrzymało paczki żywnościowe.

Uroczystość pozostawiła po sobie wrażenie ciepła, jakie wywołuje zawsze przejaw dobroci ludzkiej w odniesieniu do ubogich i maluczkich.

(n—)

Z życia Kat. Stow. Młodzieży Oddział Mokre

We własnem ognisku przy ul. Barzyńskich odbyło się walne zebranie Katolickiego Stow. Młodzieży Męskiej — Oddział Mokre.

Obrady zagaił p. prezes Kiełbasiński, witając na wstępie przybyłych na zebranie ks. asystenta Kiedrowskiego, prezesa Okręgu p. Sobolewskiego oraz licznie zebranych członków.

Po odczytaniu obszernych sprawozdań kierownictwa oraz zastępowych za czas od 30 lipca 1934 r. do 5 grudnia 1935 r. udzielono absolutorjum dotychczasowemu kierownictwu. Następnie powołano prezydjum walnego zebranie w osobie ks. asyst. Kiedrowskiego jako przewodniczącego. Przez głosowanie wybrano nowe kierownictwo, które ukontynuowało się następująco: prezes drh. Lewandowski Marcin; wiceprezes drh. Lewandowski Władysław, sekretarz drh. Krzyżelewski Franciszek, naczelnik drh. Jabłoński Jan, skarbnik drh. Kasprowicz Franciszek, gospodarz drh. Kiełbasiński Alojzy, bibljotekarz drh. Chudziński Roman, przewodniczący komisji rewizyjnej drh. Murawski Jan.

Po krótkiej dyskusji nad ustaleniem wysokości składek miesięcznych przewodniczący hasłem „gotów" zamknął zebranie.

Obszerne sprawozdania wykazały dalszy rozwój Stowarzyszenia. Kierownictwo wraz z druhami pokazało, że praca nie [illegible] [illegible]ła na marne. Liczba członków z roku na rok wzrasta. Zebrania plenarne były urozmaicone naukami, recytacjami itp. religijno-oświatowemi. Członkowie brali czynny udział w pochodach, zjazdach oraz uroczystościach kościelnych i narodowych. Urządzono kilka wieczorków i akademij. W sporcie zaś wykazali druhowie postęp, a swą wytrwałością i zamiłowaniem osiągnęli dobre wyniki, wybijając się na pierwsze miejsca i zdobywając niejednokrotnie tytuł mistrza Pomorza. Prócz powyższego przeprowadza się obecnie konkurs gier, w których poważną rolę zajmują szachy. Możność dobrego rozwijania się Stowarzyszenia przypisać należy własnemu ognisku i boisku.

Praca w Stowarzyszeniu nie ustaje. Nowe kierownictwo poprowadzi ją dalej, by jeszcze więcej się udoskonalać — by zainteresować także starsze społeczeństwo do przyjścia młodym z pomocą.

Konferencja toruńska Izby Rzemieślniczej

Przypominamy, że w dniu 30 grudnia o godz. 15 odbędzie się w sali Podoficerskiego Kasy Garnizonowego przy ul. Przedze[illegible] prasowa konferencja informa[illegible] Rzemieślniczej w Grudziądzu.

Z Teatru Ziemi Pomorskiej

WIELKA REWJA SYLWESTROWA.

Miłą niespodziankę przygotowuje zespół artystyczny Teatr[illegible] Ziemi Pomorskiej na nadchodzącą [illegible]lwestrową. Będzie nią dowcipna re[illegible] [illegible]estrowa, na którą złoży się szer[illegible] [illegible]zorzędnych skeczów, piosenek, a[illegible] przebojów i tysiące dowcipów. [illegible] prawdziwie wesoła i szalona noc [illegible] w czasie której każdy uśmi[illegible] [illegible]asyci swoje uszy przepiękne[illegible] wzrok fascynującemi obra[illegible]

Bierze w[illegible] [illegible]ły zespół artystyczny tea[illegible] wybitniejszych polskich h[illegible] najpopularniejszych k[illegible]ich i zagranicznych.

Reżyserj[illegible] [illegible]rownictwo muzyczne [illegible] W. Małkowski.

Przedst[illegible]
odz. 20 [illegible]

Dyrekc[illegible]
[illegible]ową re[illegible]
[illegible]menty

Z całego kraju

POSADY ZAPOŚREDNICZONE przez biura Funduszu Pracy w listopadzie.

W ciągu listopada r. b. wojewódzkie biura Funduszu Pracy i ich ekspozytury otrzymały od pracodawców następujące zgłoszenia wolnych posad: 3.613 posad dla górników, 417 dla hutników, 1.360 dla metalowców, 1.144 dla robotników włókienniczych, 1.527 dla robotników budowlanych, 736 dla robotników pozostałych grup przemysłowych, 15.426 dla niewykwalifikowanych, 2.030 dla służby domowej, 255 dla robotników rolnych, 695 dla pracowników umysłowych, oraz 314 dla młodocianych.

RUCH BUDOWLANY W MIASTACH POLSKICH.

W okresie trzech kwartałów r. b. ukończono w miastach polskich (liczących ponad 20.000 mieszkańców) 3.355 budynków, mieszczących ogółem 8.601 mieszkań, w tem 950 jednoizbowych, 3.178 dwuizbowych, 2.395 trzyizbowych, 1.827 cztero i pięcioizbowych, oraz 251 mieszkań większych. W nowoukończonych budynkach mieszkalnych znajduje się ogółem 23.965 izb. Ponadto wykończono 261 nadbudówek i dobudówek, w których mieszczą się 464 mieszkania, liczące ogółem 1.046 izb.

W tym samym okresie rozpoczęto budowę 4.874 domów mieszkalnych, które mieścić będą 14.231 mieszkań, w tem 1.581 jednoizbowych, 5.560 dwuizbowych, 3.909 trzyizbowych, 2.874 cztero i pięcioizbowych i 308 mieszkań większych. Ogółem mieszkania w rozpoczętych budynkach liczyć będą 38.584 izb. Ponadto rozpoczęto 453 nadbudówki i dobudówki, w których znajdzie się 958 mieszkań, liczących 2.051 izb.

OBRADY POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO.

Pod przewodnictwem prezesa b. min. Kazimierza Stamirowskiego odbyło się posiedzenie zarządu głównego Polskiego Związku Zachodniego. W toku obrad omawiano m. in. sprawę „Domu Śląskiego" w Krakowie, którego otwarcie odbędzie się w najbliższym czasie, oraz ustalono regulamin rady opiekuńczej „Domu". Ustalono również program prac Związku na rok przyszły i omawiano sprawę dorocznego tygodnia propagandy zagadnień polsko-niemieckich, który zorganizowany zostanie wiosną roku przyszłego.

NOWY SPOSÓB...

W Wilnie w wieczór wigilijny wszedł do sklepu spożywczo-kolonjalnego przy ulicy Antokolskiej 23, elegancki osobnik, który zamówił szereg rzeczy. W chwili kiedy właścicielka spakowywała towary, nieznajomy zapalił papierosa. Zauważyła ona, że klient w niekulturalny sposób puszcza kłęby dymu prosto w jej twarz. Po chwili poczuła nagle zawrót w głowie, nieprzezwyciężoną senność i straciła przytomność.

Gdy oprzytomniała, nieznajomego już nie było. Jednocześnie ulotniły się pieniądze z kasy, sakiewka z kilkudziesięcioma zł, którą chowała na biuście.

W komisarjacie, gdzie poszkodowana złożyła meldunek, oświadczono jej, że kradzieży dokonał złodziej usypiacz przybyły na gościnne występy do Wilna, tutejsi bowiem miejscowi „specjaliści" dotychczas jeszcze nie stosowali tego „tricku".

MORDERSTWO WYKRYTE PO 11 LATACH

We wrześniu 1924 r. we wsi Pożóg w powiecie puławskim, zginął w tajemniczy sposób Kazimierz Tułowiecki. Dopiero teraz wyszło na jaw, że Tułowiecki został zamordowany przez swojego teścia Marcina Mączkę, który 5 lat temu zmarł. W morderstwie udział brała również córka Mączki Helena, żona Tułowieckiego. Ostatnio znaleziono zwłoki zamordowanego Tułowieckiego w chlewie obok domu, zakopane na głębokości półtora metra w ziemię. Okazało się, że od chwili zawarcia małżeństwa zarówno teść jak i córka pastwili się nad zięciem gnębili go, nie dawali mu jeść i t. p. Pragnąc pozbyć się męża, Helena Tułowiecka we wrześniu 1924 r. uraczyła go wódką poczem udali się na spoczynek. Przekonawszy się, że Tułowiecki zasnął, Marcin Mączka zadał mu 2 ciosy siekierą w głowę, poczem wraz z córką przenieśli ciało zamordowanego do chlewa i tam je zakopali. Tułowiecka została aresztowana i przekazana do dyspozycji władz sądowych.

Katastrofa kolejowa na stacji Kraków-Płaszów

4 osoby odniosły lekkie rany

W piątek wieczór na stacji kolejowej Kraków — Płaszów na stojący pociąg osobowy, zdążający z Płaszowa do Zakopanego, najechał styłu manewrujący parowóz, prowadzony przez maszynistę Adolfa Masia, wskutek czego ostatni wagon pociągu osobowego wyskoczył z szyn.

Powodem zderzenia była silna mgła, skutkiem której maszynista lokomotywy nie zauważył światła na ostatnim wagonie pociągu osobowego.

Spowodu wykolejenia wagonów i wstrząsu zostały lekko ranne 4 osoby, a mianowicie: Jan Pawlik, funkcjonarjusz kolejowy wraz z synem Marjanem z Krakowa, Bronisław Wołowiec, urzędnik sądowy z Jordanowa i Emilja Świątek, żona funkcjonarjusza kolejowego z Rabki.

Po usunięciu przeszkody pociąg zakopiański ruszył w dalszą drogę. Ruch pociągów nie natrafił na żadne przeszkody. Sprawę wypadku bada komisja.

Morderstwo w kawiarence krakowskiej

Sprawcy zbrodni zbiegli

W małej kawiarence przy ul. Mostowej w Krakowie dokonano wczoraj wieczorem zbrodni. W lokalu tym zbierają się stale szumowiny krakowskie, spędzając wesoło czas przy muzyce.

Wczoraj o godz. 6 wiecz. zjawił się tam Józef Roman, karany już kilkakrotnie za przestępstwa kryminalne.

Roman zasiadł przy stoliku i zamówił kolację. W chwili później otworzyły się drzwi i do lokalu weszło dwu mężczyzn.

Szybko podeszli do Romana, jeden z nich powiedział coś do niego, poczem dobył rewolweru i strzelił czterokrotnie do siedzącego, kładąc go trupem na miejscu.

Przerażeni goście siedzieli bez ruchu. Nikt nie zastąpił drogi mordercom, którzy szybko opuścili lokal. Morderstwo to było aktem zemsty ze strony towarzyszów przestępcy, którzy mieli z nim jakieś porachunki.

Smutny wynik ankiety

w sprawie warunków mieszkaniowych robotników

Instytut Gospodarstwa Społecznego ogłosił wynik ankiety rozesłanej do szeregu związków zawodowych. Wynik ankiety jest wprost przerażający, jeżeli chodzi o warunki mieszkaniowe robotników.

Z liczby nadesłanych odpowiedzi wynika, iż na mieszkanie jednoizbowe przypada 4,9 mieszkańców. Więcej niż połowa jednoizbowych mieszkań zbadanych liczy od 3 do 6 mieszkańców, a prawie czwarta część ponad 6 osób. Są to więc mieszkania więcej niż przeludnione. W „mieszkaniach" tych część przebywa w różnych porach dnia i nocy tylko dla paru godzin snu, ustępując miejsca na łóżku, barłogu, podłodze innym mieszkańcom. Są to więc właściwie tylko izby noclegowe. W niejednym też wypadku „sublokator" wynajmuje część łóżka na część doby.

Taki jest dach nad głową tysięcy robotników.

We wtorek

wyjdzie ostatni numer w bieżącym miesiącu.

Przypominamy o odnowieniu przedpłaty na I. kwartał wzgl. mies. styczeń 1936 r.

Programy radjowe

Poniedziałek, 30 grudnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

13,25—13,30 Chwilka gospodarstwa domowego. 15,15 Wiadom. o eksporcie polskim. 15,30 Koncert rewellersów „Wesoła Piątka" (ze Lwowa), 1) S. Niewiadomski: a) Jabłoneczka, b) Stoi jawor, 2) M. Karłowicz: Zasmuconej, (słowa Tetmajera), 3) S. Niewiadomski: a) Jakże cię mam brać (sł. Konopnickiej), b) Nie swatała mi cię swatka, c) Oj, Magdalino! 16,00 Lekcja języka niemieckiego — lektor dr. Jan Piprek. 16,45 „Wysoka eksmisjo!" skecz Wiecha i Tadeusza Wittlina. 17,00 „Babska ciekawość" — pogad., wygł. M. Niklewiczowa. 17,15 Wiersze Janusza Stępowskiego wypowie Jerzy Bujański. 17,20 1) Sergjusz Taniejew: Trio D-dur op 21 na dwoje skrzypiec i altówkę: a) Allegro giocoso, b) Menuet, c) Andante, d) Vivace. Wyk.: Lidj Kmitowa (skrz.), M. Szaleski (altówka) i Witold Krótkiewski (2 skrzypce), 2) Zoltan Kolady: I cz „Serenady" op. 12. 17,50 „Zielony krzew jemioły" — pogad., wygł. dr. Axel Stjerna. 18,00 Recital śpiewaczy Czesławy Perenson. Przy fort. prof. L. Urstein. 1) G. Fauré: Ici-bas, 2) G. Bizet: Pieśń kwietniowa, 3) Weckerlin: a) Menuet, b) Co czynisz pasterzu, 4) G. Bizet: Adagietto z „Arlezjanki" (płyta), 5) E. Chausson: Ukojenie (Apaisement), 6) C. Chaminade: Powiesz mi, 7) J. Tiersot: Pasterka na łące. 19,40 Wiadomości sportowe ogólne. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,00 Audycja strzelecka. 20,45 Dziennik wieczorny. 20,55 „Obrazki z Polski współczesnej". 21,00 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego. 1) W. Osmański: Mazur ułański, 2) Wł. Kaczyński: Kujawiaki, 3) F. Dzierżanowski: Na Bielanach — polka, 4) Miszczak: Z naszej wsi, 5) Piórkowski: Walc lotników, 6) F. Dzierżanowski: Poleczka, 7) Kozłowski: Z pod Włocławka — kujawiaki, 8) W. Suchocki: Zosia — polka. 21,30 „Polska awangarda poetycka". — Wieczór literacki w opr. Tadeusza Peipera. 22,00 Koncert symfoniczny. Wyk.: Ork. Symf. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga i Lola Strasberg (fort.). 1) W. A. Mozart: Koncert fortepianowy d-moll wyk. z tow. ork. L. Strasberg, 2) M. Rudnicki: „Nastroje jesienne": a) Rankiem, b) W południe, c) Pod wieczór, d) Gdyby słońce zaszło — wyk. orkiestra. 23,00 Wiad. meteor. dla żeglugi powietrznej.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA.

13,30 Kwiaty i zwierzęta (płyty). 1) E. Waldteufel: Walc kwiatów (ork. E. Lorand), 2) M. Glinka: Skowronek, 3) C. Saint-Saens: Łabędź (Wolfi— skrzypce), 4) Yradier: Gołąbek (A. Galli-Curci), 5) P. Marquina - L. Morcillo: Róże z Hiszpanji, passo-doble, 6) Cowler: Biała mewa, slowfox (orkiestra R. Renard), 7) M. Carr-A. Włast: Koniki rżą (Chór Dana), 8) O. Rathke: Parada wróbelków (ork. Odeon), 9) R. Stolz-Rapacki: Kiedy kwitną fiołki, fox, 10 L. Siede: Robaczki świętojańskie, serenada, 11) Stroblinger-Krzewiński-Brodziński: Białe chryzantemy, tango, 12) E. Glombig: Wróble, polka (ork. E. Renard), 13) P. Mouse: Różyczka, walc, 14) Youmans-Jerry: Orchidea, tango, 15) E Coates: Wieczorny śpiew ptaków (Sandler — skrz.), 16) Gold-Włast: Jaśminy, tango (Aston), 17) Lipczyński-Budzyński: Piosenka o koniu (Chór Wesołej Piątki). 15,20 Przegląd giełdowy i komunikat żeglarski. 16,15 Co się komu więcej podoba? (płyty). 1) Ch. Gounod: Walc z opery „Faust": a) w ukł. Fr. Liszta na fort. (wyk. Rehberg), b) w ukł. P. Sarasatego na skrzypce (Morini), 2) Fr. Liszt: Rapsodja węgierska nr. 2: a) w wyk. I. Friedmana na fortepianie, b) w wyk. Filadelfijskiej Ork Symf. pod dyr. Stokowskiego. 18,30 Drobne utwory fortepianowe (płyty 1) S. Rachmaninow: Preludjum cis-moll (L. Godowski), 2) A. Rubinstein: Romans Es-dur (I. Friedman), 3) Fr. Schubert: Śpiewaj skowroneczku. 18,40 Życie kult., artyst. i naukowe na Pomorzu. 18,45 Zabawa na wsi (płyty). 1) Rybarski: Bartek mucha, oberek, 2) ***: Zosia, polka - mazurka, 3) Kozłowski: Z pod Włocławka, kujawiak, 4) Stromberg: Po deszczu, oberek. 19,00 Pogadanka społeczna. 19,05 Wiadom. gospodarcze z Pomorza. 19,09 Chwilka morsko - pomorska. 19,10 Program na dzień następny. 19,20 Koncert reklamowy. 19,35 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,30 Duety z operetek (płyty). 1) Fr. Lehar - Fontana: Duet miłosny z opt. „Kraina uśmiechu", 2) R. Friml - Stothart - Brodziński: a) Pieśń Indjan, b) Gałganki z operetki „Rose Marie", 3) Abraham - Walden: Czerwona róża z opt. „Przygoda w Grand Hotelu". 23,05 Tańczymy (płyty). 1) A. Vasien - Learsi: Moja Lolita ,passodoble), 2) K. Bell - K. Kochler: Na weselu, polka, 3) G. Mohr: Violetta, tango, 4) L. Schmidseder: Żegnaj księżniczko, walc, 5) R. Stolz: Brunetki (płyty). 1) A. Vasien-Learsi: Moja Lolita (passodoble, 7) M. Roland: Tokalti, foxtrott.

Wtorek, 31 grudnia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6,30 Kolenda. 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6,34 Gimnastyka. 7,20 Dziennik poranny. 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astronom. 12,00 Hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. 12,03 Dziennik połud[illegible]wy. 13,25 Chwilka gospodarstwa domowego. 1[illegible] „Z rynku pracy". 15,15 Wiad. o eksporcie polskim. 15,30 Koncert zespołu H. Adamskiej. 1) J. Offenbach: Fantazja z operetki, 3) Zamecnik: Do księżyca, 3) G. Becce: Siciliana, 4) I. J. Paderewski: Krakowiak fantastyczny. 16,00 „Słuchowisko dla młodzieży szkolnej". 16,15 Lekkie melodje i piosenki w wyk. Marji Korabianki i Jana Żyńskiego. Akomp. Wł. Szpilman. 1 a) H. Wars: Slowfox, b) M. Jaworski: Tak się broniłam, 2) A. Lenczowski, sł. Stępowskiego: a) W tawernie portowej, b) Nie trzeba rozpaczać; 3 a) F. Rybicki: Tango, b) R. Stolz: Walc; 4 a) Lenczowski, sł. Rakowieckiej: Dzisiaj, b) Profes, sł. Hemara: Walc z filmu „Epizod". 16,45 „Cała Polska śpiewa" — aud. poprowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 17,00 „Wielkie i drobne wynalazki": „Jak powstał kalendarz" — odczyt wygł. Jerzy Baumgarten. 17,50 „Skrzynka językowa" — prof. W. Doroszewski. 18,00 Recital fortepianowy Stelli Dobryszyckiej. 1) Fr. Schubert—Fr. Liszt: a) Serenada d-moll, b) Serenada B-dur) c) Młynarz i strumień, 2) M. Medtner: Trzy bajki: Es-dur op. 2[illegible] f-moll op. 26, e-moll op. 34. 19,40 Wiad. sport. ogólne. 19,50 Pogadanka aktualna. 20,00 „Monolog sylwestrowy" — Świątopełka Karpińskiego. 20,10 Melodje operowe w wyk. Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Stefana Witasa (tenor). 1) J. Massenet: Gawot i Menuet z op. „Manon" wyk. ork., 2 a) J. Massenet: Arja De Grieux z op. „Manon", b) P. Czajkowski: Arja Leńskiego z op. „Eugenjusz Onegin" odśp. z tow. ork. S. Witas; 3) A. Ponchielli: Muzyka baletowa z op. „Gioconda" wyk. ork.; 4) A. Thomas: Arja z op. „Mignon" odśp. z tow. ork. St. Witas: 5) Cl. Saint-Saens: Bachanalja z op. „Samson i Dalila"; 6) R. R. Wagner: Marsz z op. „Tannhaeuser". 21.00 Dziennik wieczorny. 21,10 „Obrazki z Polski współczesnej". 21,15 „Mała Orkiestra Polskiego Radja żegna rok 1935". 23.00 Wiadomości meteorologiczne dla żeglugi powietrznej. 23,05 „Wesoła audycja sylwestrowa" p. t. „Czołem, cześć — 1936!" (ze Lwowa). 23,55 „Do naszych słuchaczów". 0,04 „Łańcuch życzeń" (audycja zbiorowa). 0,30 Muzyka taneczna (płyty).

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

6,30 Koncert poranny (płyty). 1) Keler-Bela: Węgierska uwertura (ork. symf.): 1) W. Elgar: Pozdrowienie miłosne; 3) J. Brahms: Tańce węgierskie nr. 5 i 6 (ork. pod dyr. H. Harty): 4) A. Ketelbey: a) Czar nocy księżycowej, b) Dzwony z d[illegible]leka (ork. Weismanna); 5) Eilenberg: Młyn w czar[illegible]nym lesie (organy); 6) Ukł. Schloegel: Potpour[illegible] z opt. Jana Straussa (ork. „Odeon"); 7) Arden-T[illegible]wers: Uliczka z Sewilli; 8) Ingram-Vienna-Nichol[illegible] Noc w Neapolu (ork. akordeonów); 9) Lehnhard[illegible] Wspomnienie z cyrku (ksylofon — solo); 10) Eilenberg: Jazda saniami — galop (ork. „Parlophon"). 7.50 Program na dzień bieżący. 7,55 Parę informacyj. 12,15 Rewja słynnych orkiestr, dyrygentów i solistów (płyty). 1) F. Bartholdy-Mendelssohn: Uwertura do „Snu nocy letniej" (wyk. Ork. Filh. Berlińskiej pod dyr. W. Furtwaenglera): 2) Paganini— Liszt: La campanella (I. Friedman — fortepian); 3) G. Rossini: Uwertura do op. „Semiramida" (ork. Opery Medjolańskiej pod dyr. Molajoli); 4) Benedetti: Karnawał w Wenecji (M. Capsir — śpiew); 5) Fr. Schubert: Uwertura do op. „Rosamunda" (ork. Król. Opery Lond. pod dyr. Sargent'a); 6) Fr. Kreisler: Kaprys wiedeński (R. Benedetti — skrzypce); 7) P. Ducas: Uczeń czarnoksiężnika — poemat symfoniczny (Nowojorska Ork. Symf. pod dyr. A. Toscanini'ego). 13,35 Muzyka lekka (płyty). 1) Teichert: Marsz junaków (ork. dęta); 2) W. Disney: Wybór melodyj z filmów dźwiękowych (ork. J. Wilbur'a); 3) Becce: Wspomnienia z Capri; 4) H. Krome: Taniec aniołków — walc-intermezzo (ork. St. Rachonia); 5) Heykens: a) Grająca tab[illegible] b) Serenada (ork. Webera); 6) Wetzel Jose[illegible] murzynów (ork. „Instrumentalla"); 7) [illegible] Iskierka — polka (ksylofony); 8) Bergan[illegible] lodje cygańskie (A. Sandler — skrzypce) [illegible] ward: Perły walczyków (ork. salonowa); [illegible] kert: Ołowiane żołnierzyki (ork. salonow[illegible] Wars: Fantazja węgierska; 12) R. Sieczyń[illegible] deń, miasto moich marzeń (Septet „Colu[illegible] 13) Translateur: Pochód weselny liputów (ork[illegible] jos Bell). 15,20 Przegląd giełdowy i komunika[illegible] glarski. 17,15 Muzyka z płyt (z Warszawy). [illegible] „Gody na Mazurach" — odczyt wygł. Emilja [illegible]kertowa-Biedrawina. 18,45 Arje z oper St. Mon[illegible]ki (płyty). 1) Arja z kurantem z op. „Stras[illegible] Dwór" (W. Bregy); 2) Arja z op. „Halka" (Ew[illegible] Bandrowska-Turska); 3) Arja Jontka z op. „Halka" (St. Gruszczyński). 19,09 Chwilka morsko-pomorska. 19,10 Program na dzień następny. 19,20 Koncert reklamowy. 19,35 Wiad. sport. z Pomorza. 0,30—1,00 Orkiestra Dajos Bell i Chór Dana (płyty). 1) Rosenstock: Weź te róże — tango; 2) H. i K. May: Świat należy do ciebie — walc (ork. Dajos Bell); 3) Boczkowski-Jurandot: Niedobrze Panie Bobrze — slowfox; 4) Haber-Haar. Tango łyczakowskie (Chór Dana); 5) Joe-Hajos: Choć wiem, że powiesz mi nie — tango; 6) Marbot-Reisfeld: Gwiazda z nieba — rumba (ork. Dajos Bell): 7) Dan-Oldjen: W niedzielę — slowfox: Nie mogę żyć bez ciebie — tango (Chór Dana): 8) Grosz-Mendelssohn: Przecudny sen — slowfox (ork. Dajos Bell).

ZAGRANICA

17,15 Budapeszt. Muzyka cygańska. 17,15 Medjolan. Muzyka taneczna. 17,40 M. Ostrawa. Muzyka lekka. 18,00 Bratisława. „Sen nocy sylwestrowej". 18,15 Brno. Muzyka jazzowa. 18,20 Monachjum. Soliści. 18,55 Wiedeń. „Zemsta nietoperza" — operetka J. Straussa (tr. z Opery Wied.). 19,00 Budapeszt. Koncert ork. operowej. 19,00 Lipsk. Muzyka popularna. 19,20 Hamburg. Wesoły wieczór sylwestrowy. 19,30 Anglja (Nat. Progr.). Utwory Liszta w wyk. Egona Petriego. 20,00 Koenigswust. „Bal u ks. Orłowskiego" — wesoły koncert. 20,00 Frankfurt. „Zemsta nietoperza" — operetka J. Straussa. 20,00 Sztutgart—Berlin. Wieczór sylwestrowy. 20,10 Lipsk. W[illegible] soła audycja. 20,30 Medjolan. „Kawalerowie księż[illegible]ca" — operetka Ziehrera. 21,00 Anglja (Reg. Progr.) Koncert symf. pośw. Czajkowskiemu. 21,00 Mo[illegible]chjum. Koncert na zakończenie roku. 21,30 Paris[illegible] T. T. „Borys Godunow" — opera Mussorgskiego ([illegible] I i II). 21,45 Bukareszt. „Rozpoczynamy tań[illegible] Nowy Rok". 21,45 Rzym. Muzyka kameralna. [illegible] Stockholm. Kabaret. 22,00 Koenigswust. „Na fal[illegible] wesołej muzyczki odpływa Stary Rok". 22,00 K[illegible]nja. Wieczór sylwestrowy. 22,00 Królewiec. Wes[illegible] wieczór. 22,00 Frankfurt. Wesoły wieczór sylwest[illegible]wy. 23,15 Bruksela franc. Koncert ork. symf. 2[illegible] Kopenhaga. Muzyka tan. 23,05 Bukareszt. Muzyka lekka. 23,30 Strasburg. Wesoły program sylwestrowy. 23,30 Królewiec. „W tańcu na spotkanie Nowego Roku". 23,40 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 24,00 Poste Parisien. Muzyka tan. 24,00 Koenigswust. „Wesołe powitanie Nowego Roku" 24,00 Monachjum. „Wkraczamy tańcem w Nowy Rok" 0,15 Wiedeń. „Powitanie Nowego Roku".

KWIT ABONAMENTOWY.

Do

Urzędu Pocztowego w ______________________

Zamawiam niniejszem abonament *) na „DZIEŃ POMORSKI", „GAZETA MORSKA" „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI", „DZIEŃ BYDGOSKI", „DZIEŃ TCZEWSKI", „DZIEŃ KUJAWSKI", „DZIEŃ KOCIEWSKI" **na I. kwartał 1936 r.** i proszę należność **zł. 8.67** pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko ______________________

Miejscowość ______________ Poczta ______________

KWIT POCZTOWY

Odbiór kwoty **zł. 8.67** tytułem prenumeraty *) „DZIEŃ POMORSKI", „GAZETA MORSKA", „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI", „DZIEŃ BYDGOSKI" „DZIEŃ TCZEWSKI" „DZIEŃ KUJAWSKI", „DZIEŃ KOCIEWSKI" **za I. kwartał 1936 r.** potwierdzam.

______________ dnia ______________

*) Niestosowne przekreślić

KWIT ABONAMENTOWY.

Do

Urzędu Pocztowego w ______________________

Zamawiam niniejszem abonament*) na „DZIEŃ POMORSKI", „GAZETA[illegible] „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI", „DZIEŃ BYDGOSKI" „DZIEŃ TCZEWSKI", [illegible]JAWSKI", „DZIEŃ KOCIEWSKI" **na mies. styczeń 1936 r.** i pro[illegible] **zł. 2.89** pobrać przez listowego

Imię i nazwisko ______________________

Miejscowość ______________ Poczta ______________

KWIT POCZTOWY

Odbiór kwoty **zł. 2.89** tytułem prenumeraty *) „DZIEŃ PO[illegible] MORSKA", „DZIEŃ GRUDZIĄDZKI", „DZIEŃ BYDGOSKI", [illegible] „DZIEŃ KUJAWSKI", „DZIEŃ KOCIEWSKI" **za m. styczeń 193**[illegible]

______________ dnia ______________

*) Niestosowne przekreślić

OBWIESZCZENIE.

W związku z rozp. Minist. Przemysłu i Handlu z dnia 2 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 550) o uregulowaniu cen węgla w sprzedaży z kopalń na rynek krajowy ustalono następujące ceny: za **węgiel gruby i orzech loco składnica 40,— zł za tonę.** Ceny powyższe są obowiązujące. Winni pobierania cen wyższych, od wyżej podanych będą pociągnięci do odpowiedzialności karno-sądowej.

Tczew, dnia 27 grudnia 1935 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publ.
p. o. burmistrza:
(—) **Hempel,** wiceburmistrz. 11873

IV. 1. N. 29/31. 11862

W postępowaniu upadłościowem nad majątkiem firmy J. Pitschmann i Ska w Bydgoszczy nastąpi za zezwoleniem Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy podział końcowy. Wierzytelności uprzywilejowane wynoszą 7.834,63. Masa gotówkowa do podziału wynosi 2.736,60 zł. i za zezwoleniem Sądu została wypłacona wierzycielom uprzywilejowanym I. kategorji. Rachunek końcowy jest wyłożony do wglądu w sekretarjacie tutejszego Sądu Grodzkiego pokój nr. 3.

Zarządca upadłości.
Zl. 1508/8

TORUŃ

Zawiadomienie

Podaję do łaskawej wiadomości P. T. Publiczności, iż w tych dniach otworzyłam **przy ul. Mickiewicza 90 KAWIARNIĘ I RESTAURACJĘ**

Polecając się łaskawym względom, oraz poparciu mego przedsiębiorstwa pozostaje z poważaniem
Marja Tomaszewska

Pudry
na wagę — 8 odcieni
Drogerja pod Łabędziem
Toruń, Szeroka 26-28.
10319

DYWANY
najtaniej
Karol Steinbach
Toruń, Szeroka 5.

Wódki
gatunkowe 11609
Rumy,
koniaki i likiery wielki wybór poleca
BAŁTYK
Toruń, Szeroka 6, tel. 1018

Skład papieru
zaprowadzony z powyjazdu od zaraz na [illegible]ż. Urządzenie 500 zł dowolna ilość. Ofer[illegible] Dnia Pom.", Toruń.
11826

4-5 pokoje
[illegible]grodzie wyremontowane [illegible]ruń, Bydgoska I piętro [illegible]o wynajęcia. Oferty pod nr. 11861.

Mieszkanie
5-pokoj. komfortowe zaraz wynajmę, Toruń, Słowackiego 19-21 m. 1. 11854

Suknie
balowe, wieczorowe, bluzki, spodniczki, najnowsze fasony tanio sprzedaje, krawcowa Kowalska, Toruń, Król. Jadwigi 9. II. p. 11841

BYDGOSZCZ

Narty saneczki
[illegible]jesionowe gwarantowane, trwałe, celem likwidacji zapasów sprzedamy kilka tysięcy par poniżej ceny. Pa[illegible] od 3.50 zł. **Fabryka „Herkules"** Bydgoszcz, [illegible]omenada 1. Otwarte do [illegible]dz. 15.30. 11687

GDYNIA

Komfortowe
[illegible]ieszkanie 3-pokojowe, kuchnia, łazienka, pokój służbowy i td. od 1 stycznia 1936 r. do wynajęcia. Wiadomość, Gdynia, Świętojańska 84, w restauracji. 11833

UWAGA!
[illegible] Publiczności do lask. [illegible]mości iż opłata za gar[illegible] w kawiarni „Euro[illegible] Gdyni jest nieprzy[illegible]
Dyrekcja
M. Grabowski

GRUDZIĄDZ

Mieszkanie
pięcio pokojowe z łazienką. Zgłoszenia: Administracja „Dnia Grudziądzkiego".
11856

TCZEW

Trwałą ondulację
według najnowszego systemu elektrycznego wykonuje po przystępnych cenach Salon fryzjerski, A. Wesołowski, Tczew, Kościelna 5.
11874

RÓŻNE

Kieszonkowe
maszynki do liczenia od zł 6 — **SKORA I S-KA** Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. 11055

Ostrzeżenie
Niniejszem ostrzegamy przed nabyciem urządzenia restauracyjnego i barowego znajdującego się w lokalu Bar Roksa obecnie Bar „Bagatela", którego obecnym dzierżawcą jest p. Alojzy Maćkowski, albowiem takowy nie jest właścicielem tychże, a jedynie poszkodowani, którzy wytoczyli skargę przeciwko p. Maćkowskiemu. 11731

Nr. Km. 782/35/I. 11857

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I-go Jan Grochocki, zam. w Kościerzynie na zasadzie art. 602 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 4 stycznia 1936 r. o godz. 11,30 przed południem odbędzie się druga publiczna licytacja ruchomości w Kościerzynie przy ul. 3-go Maja nr. 2 składających się z maszyny do liczenia z motorem, oszacowaną na sumę 600,— złotych, którą można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Kościerzyna, dnia 28 grudnia 1935 r.

(—) **Jan Grochocki,**
Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I-go.

Km. I. 915/35 i 1101/35. 11863

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru I. Kazimierz Tustanowski, mający kancelarję w Bydgoszczy ul. Śniadeckich nr. 7 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 3 stycznia 1936 r. o godz. 12-tej w Bydgoszczy ul. Generała Bema nr. 10 odbędzie się 2-go licytacja ruchomości, należących do Janiny Skrzetuskiej, składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę 635,— zł; dnia 3 stycznia 1936 r. o godz. 10-tej w Bydgoszczy, ul. Gdańska nr. 23 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do firmy Jan Idzikowski, składających się z pianina, maszyny do pisania oraz urządzenia składowego, oszacowanych na łączną sumę 1.565,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 27 grudnia 1935 r.

Komornik: (—) K. Tustanowski.

Do akt Nr. Km. 1263/35. 11865

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. III Stefan Pyttel, zamieszkały w Gdyni, ul. Piotra Wysockiego nr. 13 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 31 grudnia 1935 r. o godz. 10 w Gdyni przy ul. Abrahama nr. 11 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 160 sztuk koców oszacowanych na łączną sumę zł. 800,— które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 28 grudnia 1935 r.

Komornik: (—) St. Pyttel.

Do akt Nr. IV K[illegible]. 1928/35, 1337/34, 919/35, 1917/35, 1816/34, 114/3[illegible] 1186[illegible]

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. II zamieszkały w Gdyni na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 31 grudnia 1935 r. o godz. 10 w Gdyni przy ul. Słupeckiej 39 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 1 radjoaparat na prąd z głośnikiem, wartości 200,— zł; o godz. 11-tej w Orłowie przy ul. Wielkopolskiej u Kamrowskiego: 1 bibljoteka dęb. oszklona, 1 biurko dęb. z fotelem, 1 dywan, 1 leżanka z nakryciem, 1 lampa 4 ram. z kloszami i żarówkami, 2 fotele skóra kryte, 3 krzesła skóra kryte, 1 stół dęb. z nakryciem i 3 obrazy w złoc. ramach, ogólnej wartości 525,— zł; o godz. 12-tej w Orłowie u Wyszeckiego Antoniego: 1 maszyna do szycia, wartości 50 zł; o godz. 12,30 w Orłowie u Jana Neumana: 1 wiertarka ręczna i 2 śrubsztaki, wartości 100,— zł; o godz. 13,30 w M. Kacku u Augustyna Ossowskiego: 1 barak mieszkalny, wartości 50 zł; o godz. 14-tej w M. Kacku u Józefa Sobisza: 1 barak mieszkalny z drzewa pod papą oszacowany na łączną sumę 100,— zł, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 27 grudnia 1935 r.

(—) **K. Błaszkiewicz, komornik.**

„Zwiastun Nowego Roku".

[illegible]OSZENIA:
[illegible]limetrowy na stronie 7-łamowej . . . . . 0.20 zł
[illegible]a pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł
[illegible]a drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
[illegible] dalszych stronach . . . . . 0.50 zł
[illegible]wo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem podwójnie.
[illegible]dowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
[illegible]h pracy i nekrologi 25% zniżki.
[illegible] za wiersz.
[illegible]plikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
[illegible] ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski,
[illegible]ki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na
[illegible]dy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.50 zł
Z odnoszeniem do domu	2.80 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.89 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
„ „ z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

UWAGI: Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny:
Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

[illegible]dzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. [illegible] Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrosłański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpowiedzialny na Wejherowo: Tadeusz [illegible]ierut, Wejherowo, ul. Sobieskiego 18 a. — Redaktor [illegible]powiedzialny na Grudziądz: Leon Formański, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 17, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Kazimierz Kretowicz, Tczew, Kościuszki 1. — [illegible] Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.